

Directa

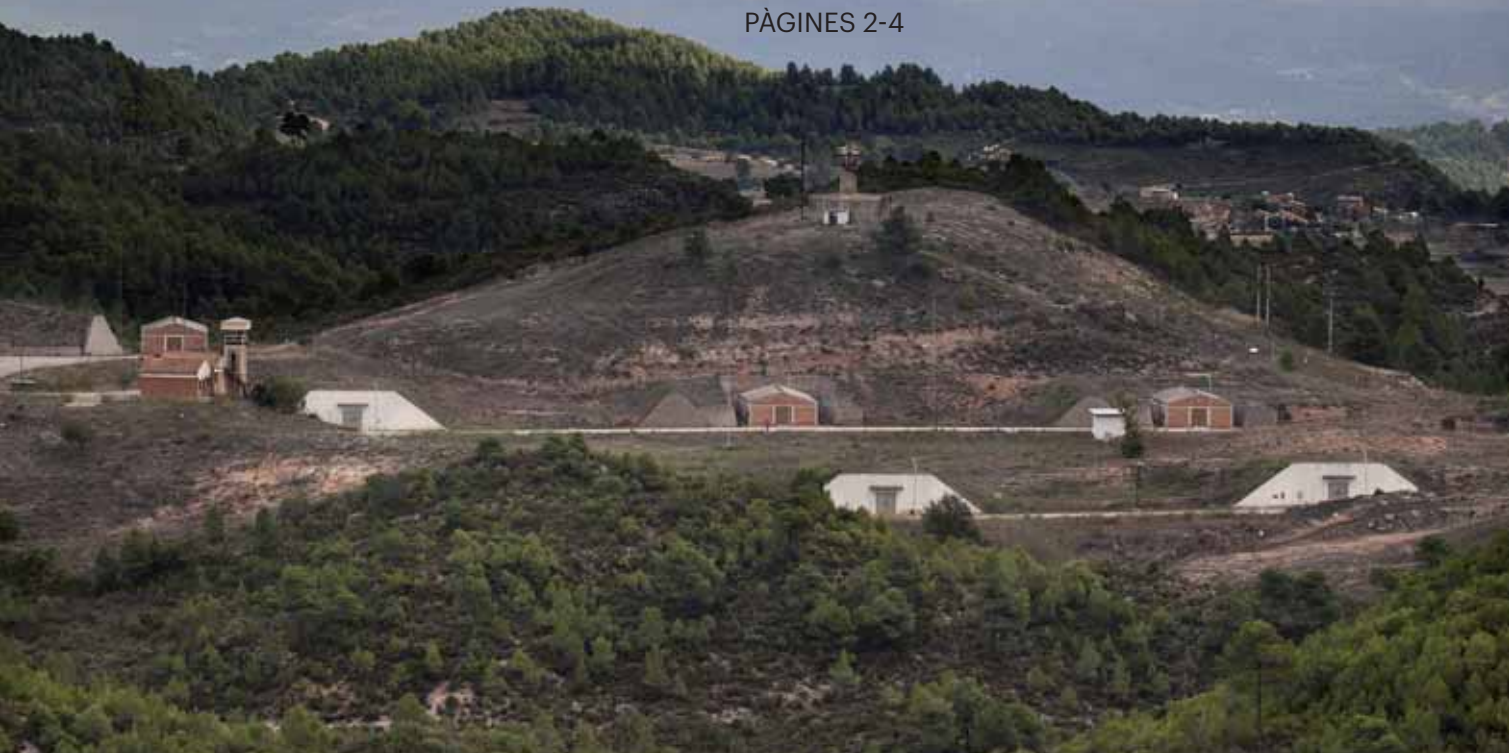
setmanari de comunicació

Núm 336 30 d'octubre de 2013 1,70 €

Un polvorí al cor de Catalunya

El Bruc acull un magatzem d'explosius on es poden acumular fins a 200.000 quilos de Goma-2 ECO, un fet que genera inquietud entre el veïnat

PÀGINES 2-4

6-7

La **cimentera de Montcada** continua incinerant residus malgrat la sentència del TSJC

9

La Marxa Unitària pels **Drets Socials al Penedès** aglutina i enforteix les lluites de la comarca

16

La construcció d'**una autovia revolta l'estudiantat** de la universitat tècnica d'Ankara

Quaderns

Michael Hardt: "Tot el que és comú forma part d'una relació de cura i interacció"

ESTIRANT DEL FIL

El poble del Bruc alberga el polvorí més gran de Catalunya, amb capacitat per a més de 200.000 quilos d'explosius. La instal·lació, envoltada de força opacitat, genera malestar entre un grup de veïnes, que reclama més transparència en la gestió del magatzem, propietat del holding Maxam Corp i on es diposita la dinamita Goma-2 ECO, que té un ús civil. Actualment, l'Ajuntament del municipi incompleix la normativa de la Generalitat i no disposa d'un pla d'actuació en cas d'accident, que és obligatori.

TERRITORI // AL POLVORÍ DEL BRUC DE L'EMPRESA MAXAM, HI HA UN IMMENS DIPÒSIT DE GOMA-2 ECO, UN EXPLOSIU D'ÚS CIVIL QUE ES VA EMPRAR EN ELS ATEMPTATS DE L'11-M

El Bruc emmagatzema milers de quilos de dinamita

Marc Font

@marcfontribas

El Bruc és conegut arreu del país per la llegenda del timbaler, però aquest municipi de poc més de dos mil habitants de la comarca de l'Anoia té una altra particularitat que el fa gairebé únic a Catalunya, però que, en canvi, és ignorada per gran part de la població: al seu terme, hi ha el polvorí d'explosius més gran del país. Els magatzems d'aquest tipus no són gens habituals a casa nostra i, de fet, a tot el territori autonòmic, només n'hi ha dos, el del Bruc i un altre de més petit a Torres de Segre (Segrià). Ambdós són propietat de l'empresa MaxamCorp Holding SL, una multinacional amb seu a l'Estat espanyol que és líder europea en la fabricació d'explosius destinats a l'ús civil i que també té una divisió dedicada a la producció armamentística, que compta amb el Ministeri de Defensa i l'OTAN com a clients. Les instal·lacions

ons catalanes només emmagatzemen explosius civils.

El polvorí del Bruc data de 1974, moment en què la companyia s'anomenava Unión Explosivos Río Tinto (ERT), un nom que va canviar, anys després, per Unión Española de Explosivos (UEE), fins que, el 2006, va ser rebatejada com

Protecció Civil ha confirmat que el municipi del Bruc no disposa de cap pla específic d'actuació en cas d'accident

a Maxam. Malgrat les gairebé quatre dècades transcorregudes des de la seva instal·lació al municipi del Montserratí, el desconeixement al voltant de la seva activitat és força generalitzat al Bruc. I les referències al polvorí aparegudes a la premsa són molt escasses, tot i que es tracta d'una instal·lació amb capacitat per a més de 200.000 quilos d'explosius.

La planta de Maxam es troba al quilòmetre 6,6 de la carretera BP-1101, que uneix el Bruc i Manresa. El dipòsit s'ubica a diversos quilòmetres del nucli urbà del municipi i, de fet, el que hi ha més a prop -a uns quants centenars de metres- són les cases pertanyents a una urbanització i el poble de Marganell (Bages), el camp de futbol del qual queda a un miler de metres del magatzem d'explosius. L'accés a les instal·lacions, prohibit a tot el personal aliè a la planta, està fortament custodiat per agents de vigilància privada. En el passat, la Guàrdia Civil s'en-carregava de controlar el polvorí.

INQUIETUD CIUTADANA

Des de fa diverses setmanes, algunes habitacions del Bruc es reuneixen per articular la seva preocupació amb relació al magatzem i per reclamar transparència sobre què hi fa Maxam exactament. Les persones consultades, que de moment prefereixen mantenir l'anonimat, exposen que, malgrat l'evident risc que comporta l'existència del polvorí, l'Ajunta-

Segons el Plaseqcat, el polvorí del Bruc pot acumular un màxim de 205.000 kg d'explosius, a banda de 150.000 unitats de detonadors i 60.000 metres de cordó detonant/ ROBERT BONET

ment mai no els ha detallat quin tipus d'actuacions s'haurien de dur a terme en cas d'incident. "Ens molesta que una empresa militar estigui instal·lada al poble, tot i que aquí no hi tingui armament", afirmen les ciutadanes que s'han començat a mobilitzar.

També posen en dubte que el dipòsit de Maxam aporti beneficis al municipi del Montserratí, tenint en compte que no genera llocs de treball, més enllà de l'empresa de seguretat que el custodia i que no té personal del poble. En aquest sentit, una de les poques accions visibles de la multinacional va ser l'aparició d'un anunci a plana sencera de Maxam Outdoors -la divisió de la companyia dedicada a la munició esportiva, per a caça i clubs de tir- a la revista editada amb motiu de la darrera festa major del Bruc. Segons les fonts consultades, la contractació de l'anunci va suposar una despesa de prop de mil euros.

La informació més completa al voltant del polvorí apareix al Pla d'Emergència Exterior del Sector Químic de Catalu-

ESTIRANT DEL FIL

205

mil quilos d'explosius és la capacitat màxima que tenen les instal·lacions de Maxam Corp al Bruc, segons consta al Plaseqcat elaborat per Protecció Civil de la Generalitat

767

metres és la distància màxima d'afectació d'un accident greu del polvori, fet que podria provocar danys materials als habitatges propers

1.000

milions d'euros és la facturació anual del holding Maxam, una de les principals companyies europees en fabricació d'explosius civils

nya (Plaseqcat), elaborat per la Direcció General de Protecció Civil de la Generalitat, que forma part del Departament d'Interior. El Plaseqcat fixa el "marc orgànic i funcional per fer front a les emergències per accidents greus amb substàncies perilloses" i tipifica el dipòsit de Maxam del Bruc com una instal·lació d'explosius de "risc alt". Segons l'edició del setembre d'enguany del Plaseqcat, el polvori del Bruc pot acumular un màxim de 205.000 kg d'explosius, a banda de 150.000 unitats de detonadors i 60.000 metres de cordó detonant. El tipus d'explosius que conté és dinamita Goma-2 ECO, que fonamentalment s'utilitza en la mineria, a les pedreres o per rebentar masses rocoses en la construcció d'infraestructures. Però la dinamita fabricada per Maxam és coneguda, sobretot, perquè va ser emprada en els atemptats perpetrats als trens de rodalies de Madrid l'11 de març de 2004.

DANYS A 770 METRES

El Plaseqcat també conté una anàlisi de risc en cas d'accident a la instal·lació, segons la qual, si hi hagués una explosió confinada de Goma-2 ECO, la zona d'intervenció -l'àrea on el nivell de danys justificaria l'aplicació immediata de mesures de protecció- seria de 415 metres, mentre que la zona d'alerta -on també hi hauria danys perceptibles- arribaria als 767 metres. En una resposta escrita davant les preguntes de la DIRECTA, Protecció Civil puntualitza que l'afectació a la zona d'alerta és limitària a alguna "trencadissa de vidres o similar", però que no hi hauria

ria "dany a persones". Segons el Plaseqcat, en aquest radi, s'hi inclou una "urbanització d'habitatges aïllats corresponent a la zona de Ca l'Esteve, Can Roca, la Devesa de Dalt i la Devesa de Baix".

La normativa estableix que el Bruc ha de tenir un Pla d'Actuació Municipal (PAM) específic per afrontar possibles incidents, però Protecció Civil ha confirmat que el municipi incompleix la llei i no disposa de cap pla. Aquesta àrea d'Inte-

L'opacitat que envolta el polvori del Bruc ha generat un neguit creixent entre el veïnat

rior matisa que la norma estatal d'explosius "preveu unes distàncies preventives que eviten que l'activitat s'ubiqui en les zones de més risc per a la població i les infraestructures de l'entorn". El PAM ha de preveure "procediments d'informació i alerta a la població" en cas d'accident, ha de contemplar l'organització necessària per posar en marxa "mesures orientades a la disminució dels efectes de l'accident" i ha de garantir les "necessitats en cas d'acollida de població evacuada". Protecció Civil afegeix que, en el cas del Bruc els simulacres d'accident "no serien estrictament necessaris" perquè la zona d'alerta del polvori "no suposa confinament ni evacuació de la població en general".

Segons l'investigador en pau i desarmament i coordinador del Centre Delàs

d'Estudis per la Pau Pere Ortega, el polvori ubicat en ple Montserrat -es troba a l'entorn de protecció del Parc Natural de Montserrat- "no deixa de ser un risc en si mateix", ja que acumula una quantitat ingent de material explosiu que pot ser letal en cas d'accident. El maig passat, per exemple, l'explosió del polvori de la base militar espanyola Álvarez de Sotomayor, ubicada a la demarcació d'Almeria, va provocar la mort de tres soldats, a banda de ferir dues persones més.

INCIDENTS PREVIS

La presència d'una instal·lació com un polvori té altres riscos associats. Per exemple, en cas d'incendi de l'entorn. Segons la crònica de *La Vanguardia* del 19 d'octubre de 1986, el foc que va cremar part de la muntanya de Montserrat el dia abans va obligar els bombers a establir com a prioritat evitar que les flames assolissin les instal·lacions d'Explosivos Río Tinto, el nom que tenia aleshores la companyia. L'incendi havia estat provocat pel grup armat d'extrema dreta Milícia Catalana, que, en més de deu anys de vida, va cometre diversos atemptats amb bomba contra l'independentisme català.

El transport dels explosius és un altre dels riscos vinculats a un polvori. El maig de 2005, diversos mitjans van informar de l'accident entre un turisme i un camió a la C-58, a l'alçada de Terrassa. Tot i que no va tenir conseqüències greus, el fet es va convertir en notícia perquè el camió transportava 7.000 quilos de Goma-2 ECO, provinents precisament del dipòsit

La planta de Maxam es troba al quilòmetre 6,6 de la carretera BP-1101, que uneix el Bruc i Manresa / ROBERT BONET

del Bruc. Dos mesos abans, la Guàrdia Civil va detenir un veí de Gurb (Osona) que acumulava més de 750 quilos de Goma-2 ECO i 5.300 detonadors al seu garatge. El material també provenia del magatzem de Maxam, aleshores anomenada Unión de Explosivos Españoles. Més enllà d'aquestes comptades ocasions, el polvori del Bruc no ha aparegut gairebé mai més als mitjans i l'opacitat que l'envolta ha generat un neguit creixent entre el veïnat de l'entorn. ◀

Presumpte objectiu d'ETA i Terra Lliure

El 1988, amb menys de set mesos de diferència, dues informacions van vincular el polvori del Bruc amb objectius d'ETA i Terra Lliure. A finals d'abril, dos integrants de l'organització armada catalana van ser detinguts i, segons la versió policial, se'ls va trobar un mapa d'un polvori que pretenien assaltar per aconseguir explosius. El polvori, aleshores custodiat per agents de la Guàrdia Civil, pertanyia a Explosivos Río Tinto, el nom de l'època de l'actual Maxam. El novembre del mateix any, Joan Carles Monteagudo i Juan Félix Erezuma van ser arrestats, acusats de formar part del comando Barcelona d'ETA. Novament, segons la versió policial de l'època, els suposats integrants de la banda armada tenien el polvori del Bruc entre els seus objectius. El 2004, la dinamita Goma-2 ECO que fabrica Maxam sí que es va emprar en la cadena d'atemptats perpetrats l'11 de març a Madrid. Els explosius, però, havien estat robats a Astúries i no al magatzem de l'Anoia.

ESTIRANT DEL FIL

El currículum letal de la divisió de defensa de Maxam

Expal va fabricar bombes de dispersió i mines antipersona durant anys. L'empresa del hòlding Maxam va ser investigada per l'ONU per subministrar carcasses de bomba amb gas mostassa durant la guerra entre l'Iraq i l'Iran de la dècada dels vuitanta

David Bou
@dvdbou

El polvorí d'explosius més gran de Catalunya, situat al municipi del Bruc, a la comarca de l'Anoia, és propietat de MaxamCorp Holding SL. Aquesta multinacional, amb seu a l'Estat espanyol i instal·lacions a més de 45 països, és el grup industrial líder en explosius i sistemes d'iniciació per a mineria, pedreres i obres públiques, cartutxos i pólvores de caça per a ús esportiu i productes per a la indústria de defensa. Amb una facturació superior als 1.000 milions d'euros, actualment, Maxam aplega més de 140 companyies, té gairebé 6.000 treballadores i ven els seus productes a més de cent estats d'arreu del món, tot i que el percentatge més elevat de la seva facturació es troba al continent europeu, amb el 43% de volum de negoci.

HISTÒRIA CENTENÀRIA

Els inicis de Maxam es remunten a la segona meitat del segle XIX. Alfred Nobel, químic, enginyer, inventor de la dinamita i fabricant d'armes suec, conegut mundialment per crear els premis que porten el seu nom, va fundar, l'any 1872, la Sociedad Española de la Dinamita, amb seu a Galdakao. Aquesta va ser la llavor que va possibilitar, el 1896, la creació de la Unión Española de Explosivos (UEE), companyia que aplegava vuit productores d'explosius de l'Estat. El 1969, UEE es va fusio-

La filial de Maxam exporta armes i subministra habitualment els exèrcits, entre d'altres, de Turquia i Israel

nar amb Minas Río Tinto i va adoptar el nom d'Unión de Explosivos Río Tinto. En aquell moment, una de les empreses del grup era Explosivos Alaveses SA (Expal). Aquesta indústria, amb seu al País Basc, va ser la primera que va fabricar mines antipersones i bombes de dispersió a l'Estat espanyol i va ser investigada per l'ONU per subministrar carcasses de bombes que contenien gas mostassa durant la guerra entre l'Iraq i l'Iran dels anys vui-

tanta. Posteriorment, el 2004, Expal va tancar la seva factoria a Vitòria-Gasteiz i va traslladar la producció a les instal·lacions d'Explosivos de Burgos i Fabricaciones Extremeñas, dues societats pertanyents -també- al grup UEE.

Finalment, el grup UEE va canviar de mans i va passar a anomenar-se MaxamCorp l'any 2006. Actualment, el 50,1% del hòlding és propietat de l'equip gestor, encapçalat pel seu conseller delegat, José Fernando Sanchez-Junco (que va ser director general d'Indústria del govern espanyol entre el 1988 i el 1990, amb Felipe González de president), i el 49,9% restant pertany a la firma internacional de capital risc Advent, que el 2011 va adquirir les participacions de Portobello Capital i Vista Capital; aquesta última, propietat del Banc Santander i que tenia el 22,3% de Maxam.

ADJUDICACIONS MILIONÀRIES

Expal és la filial de Maxam dedicada a la fabricació de municions i explosius pels sectors de la defensa i la seguretat. Després del tancament de la factoria

alabesa el 2004, Expal va reprendre la seva activitat el 2006, amb l'inici d'una nova etapa. Com a nou president, es va nomenar Francisco Torrente, exalmirall de l'armada espanyola que, uns mesos abans, ostentava el càrrec de secretari general de Política de Defensa, òrgan directiu del Ministeri de Defensa encarregat del desenvolupament i l'execució de la política de defensa de l'Estat espanyol. A partir de la incorporació de Torrente, els contractes d'Expal amb el Ministeri de Defensa es van disparar. Des de 2008, el ministeri ha adjudicat un contracte de 2,1 milions d'euros a Expal pel subministrament de granades de morter i un altre de nou milions destinat a l'adquisició de càrregues de projecció i espoletes. També ha subscrit un acord amb aquesta societat per participar en la fabricació dels míssils *Iris-T* per l'avió *Eurofighter 2000*. Tot i això, l'acord més rellevant va ser la compra, per part d'Expal, de la factoria de Santa Barbara Sistemas a Múrcia, els terrenys de la qual són propietat del Ministeri de Defensa.

Estand d'Expal al DSEI (Fira Biannual Internacional d'Equipament Defensa i Seguretat) de l'any 2009 / EXPAL

NEGOCI LETAL

Durant dècades, la divisió militar del conglomerat industrial va fabricar mines antipersona i bombes de dispersió o clústers. Després de la ratificació dels tractats d'Otawa i d'Oslo (per la prohibició i la destrucció d'aquest tipus d'armament) per part de l'Estat espanyol, el Ministeri de Defensa va adjudicar un contracte de quatre milions d'euros a Expal per la destrucció de les 5.600 bombes de dispersió en possessió de l'exèrcit espanyol. Resulta que la mateixa empresa que va rebre l'encàrrec i va cobrar per destruir-les era la que les havia fabricades. Tot i això, la filial de Maxam exporta armes i subministra habitualment els exèrcits, entre d'altres, de Turquia i Israel, països que mantenen una forta presència militar i utilitzen la repressió contra als territoris del Kurdistan i Palestina. Actualment, diversos països en conflicte com Colòmbia i el Sàhara Occidental tenen àrees molt bastes de territori infestades de mines fabricades per Expal. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Lafarge recorre la sentència del TSJC que anul·la la declaració d'impacte ambiental concedida pel tripartit

8

L'Ateneu Popular de l'Eixample s'enfronta a un judici de desallotjament després de nou anys teixint barri

LLIBERTATS // UNA SUPOSADA FILTRACIÓ D'ANONYMOUS DESTAPA ELS MECANISMES DE CONTROL DE LA XARXA EMPRATS PER LA GENERALITAT

El Cesticat monitoritza l'activitat dels moviments socials a les xarxes

Jesús Rodríguez

@albertmartnez

Un col·lectiu que s'identificava com a membre d'Anonymous va llançar l'operació OPGOVCAT, el 27 d'octubre, mitjançant la qual va donar a conèixer 38 arxius que contenien suposats informes de monitoratge de l'activitat a les xarxes socials de nombroses activistes, sindicats, assemblees, partits polítics, mitjans de comunicació alternatius i moviments socials de Catalunya. En un llenguatge poc habitual als comunicats d'aquesta organització que lluita per la transparència i contra la corrupció, denunciaven l'activitat de l'anomenat CNI català "que tutela i coarta la llibertat d'expressió dels ciutadans". Aquesta crítica, però, la fonamentaven en el fet que la Generalitat no té competències per desenvolupar aquesta mena de controls, una tasca que -segons deien- és exclusiva del Ministeri de Defensa espanyol i del Centre Criptològic Nacional (CCN), una institució lligada al CNI. Aquests organismes de control de l'Estat espanyol no rebien cap crítica o referència negativa en aquest comunicat.

Poc després de la vaga general del 29-M de 2012, Felip Puig va anunciar que vigilaria de prop els moviments socials catalans

El gruó que ha filtrat els informes ubica l'origen del monitoratge al Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (Cesticat), un organisme amb seu a Reus creat l'any 2009 pel govern tripartit, que, durant les dues legislatures de CiU, s'ha mantingut i consolidat. Carles Frago i Xavier Panadero són els noms que apareixen a les metadades de creació dels arxius pdf, tal com van esbrinar ràpidament moltes usuàries de Twitter

després que es estapés el cas. Actualment, el Cesticat està dirigit per Carles Flamerich, que també és el responsable de Tecnologies de la Informació i la Comunicació de Convergència Democràtica de Catalunya. Entre les cinc persones que integren la comissió executiva de la Fundació Cesticat, hi figurava -durant l'època en què es van elaborar aquests documents- la mà dreta de Felip Puig mentre era conseller d'Interior: Andreu Joan Martínez. Aquest últim va ser el responsable d'incoar centenars de sancions contra manifestants durant els anys 2011 i 2012, període de naixement i eclòsio del moviment de les indignades.

El Cesticat es va donar a conèixer al gran públic el 27 de maig de 2011, quan -poc hores després de l'intent de desallotjament de l'acampada del moviment del 15-M a la plaça Catalunya de Barcelona- centenars de milers de persones, després d'una crida a través de les xarxes socials, van participar d'un boicot massiu a les pàgines web de la Generalitat i, en especial, a dels Mossos

d'Esquadra. Aquell episodi va suposar l'activació del Computer Emergency Readiness Team (CERT): un equip format per una dotzena de professionals de la informàtica del Cesticat, amb el suport d'un policia especialitzat de la Unitat de Delictes Informàtics dels Mossos d'Es-

Després de la vaga general del 29-M, el departament d'Interior va prometre endurir el control dels moviments socials / LUIS TATO

quadra, va evitar que l'atac comportés la caiguda de tot el sistema informàtic de la Generalitat, segons van explicar en aquell moment l'inspector Jordi Domènec i el sotsinspector Rubén Mora de la policia catalana.

Durant la vaga general del 14 de novembre de 2012, va transcendir que aquest mateix organisme de seguretat informàtica va vigilar els continguts de l'Agència 29-S i de les emissions de les ràdios lliures de l'àrea metropolitana de Barcelona. De

El Cesticat és un organisme creat l'any 2009 que depèn del Departament d'Empresa i Ocupació

fet, poc després de la vaga general del 29 de març de 2012, el conseller Felip Puig va anunciar que la Generalitat vigilaria de prop els moviments socials catalans, sobretot en relació a la cimera del Banc Central Europeu que es va celebrar a Barcelona entre el 3 i el 5 de maig de 2012. Els informes que es van filtrar el 27 d'octubre -que, segons fonts judicials consultades, estarien al límit de la legalitat- es van elaborar, precisament, durant aquest període. ◀

Denuncien l'espionatge de correus electrònics per part de responsables del Cesticat

Les irregularitats al Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya no se circumscriurien al monitoratge de les xarxes socials, segons consta a una denúncia presentada el 5 de juny d'enguany al jutjat de guàrdia de Barcelona. Les diligències prèvies, obertes pel jutjat d'instrucció número 13 de Barcelona, incorporen la denúncia d'un suposat mecanisme d'intercepció de correus electrònics enviats a alts càrrecs de la Generalitat, entre els quals trobem Felip Puig i Ramon Espadaler. Segons el denunciant,

gràcies a un sistema d'avís de recepció que va incorporar als missatges, va poder detectar que Carles Flamerich (director de Cesticat) i Xavier Panadero (responsable del CERT del Cesticat) rebien "il·legítimament" aquests correus electrònics tot i no ser-ne els destinataris. El denunciant, que s'ha volgut mantenir en l'anonimat, demanava que el jutge cités a declarar el sotsinspector dels Mossos d'Esquadra Rubén Mora per aclarir aquest presumpte espionatge. Avui dia, no es coneix l'abast de la suposada irregularitat.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // LAFARGE RECORRE LA SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA QUE ANUL·LA LA DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL CONCEDIDA PEL TRIPARTIT

El 'monstre del ciment' continua incinerant residus

Sergi Argelés, Gonzalo García i Antonio Alcántara
(Les Altres Veus)

@StixAluco, @GonzoMontcada
i @AntAlcantara (@lesaltresveus)

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va cancel·lar, el 16 de setembre, la declaració d'impacte ambiental que Lafarge va demanar per incinerar residus a la cimentera que té a Montcada i Reixac. El tribunal esgrimeix que el Departament de Medi Ambient la va aprovar el mateix dia que va donar l'autorització d'activitat i això va fer que no hi hagués prou temps per poder publicar l'aprovació i obrir el període d'al·legacions. La secció tercera del TSJC ha resolt un recurs contenciós administratiu presentat per l'Associació de Veïns del barri de Can Sant Joan que, a més de la manca de participació ciutadana, citava fins a tretze motius més per tombar la llicència ambiental. L'associació demana al TSJC que tanqui la fàbrica immediatament i faci complir la sentència i estudia denunciar la Generalitat per prevaricació davant l'Oficina Antifrau perquè, segons denuncien, ha obstaculitzat

L'Associació de Veïns de Can Sant Joan demana al TSJC que tanqui la fàbrica immediatament i faci complir la resolució

la defensa del veïnat amagant documents o no donant resposta als seus requeriments. No obstant això, el Departament de Territori i Sostenibilitat no contempla aturar l'activitat de la cimentera. En declaracions a la DIRECTA, asseguren que "l'activitat segueix passant controls establerts, atès que la sentència no és ferma". La sentència del TSJC remarca que la publicació de la declaració d'impacte ambiental no és "un mer requisit formulari, sinó que ha de dur-se a terme pel general coneixement dels interessats i afectats". Per la seva banda, Lafarge recorre al Tribunal Suprem una sentència que, segons diuen, només impugna "un defecte de forma en el procés administratiu" i continuarà incinerant residus a l'espera d'una sentència ferma.

EL NEGOCI DE VALORITZAR RESIDUS

El veïnat de Can Sant Joan denuncia, des de l'any 2007, que l'activitat de la fàbrica de ciment Lafarge-Asland perju-

dica la salut i el medi ambient. Diverses manifestacions, xerrades, assemblees i, fins i tot, un conte fet per la quixalla de Montcada que explica la història de Sant Jordi i el Monstre del Ciment han servit per plantar cara a una fàbrica instal·lada a l'entrada de Barcelona des del 1917. Aleshores, les barriades de Montcada quedaven lluny de la cimentera, però el pas dels anys i el creixement urbanístic han fet que, en l'actualitat, la factoria es trobi a 200 metres dels primers habitatges i d'un col·legi i un camp de futbol. Si ampliem el radi a un quilòmetre, trobem l'Ajuntament, el CAP, altres escoles i bona part de la població del municipi. José Luis Conejero, portaveu de la Plataforma contra la Incineració de Montcada i Reixac, diu que "la fàbrica de ciment emet partícules molt fines que provoquen la contaminació de l'aire i genera una forta pudor", fruit de la nova línia de negoci que Lafarge va encetar amb l'arribada de la crisi. El 2008, Lafarge va obtenir l'autorització ambiental del conseller de Medi Ambient del tripartit Francesc

Baltasar (ICV-EUiA) per cremar residus com a alternativa als combustibles fòssils i, d'aquesta manera, poder fer funcionar els forns.

Amb l'esclat de la bombolla immobiliària de 2007, el sector va veure que la combustió de residus era una oportunitat per diversificar el negoci davant la davallada dels ingressos per la producció de ciment -d'un 80%- i per estalviar en combustible convencional. La nova activitat té un benefici net per les cimenteres: pel que fa als costos, redueixen el preu de compra de combustibles fòssils i eviten despeses associades a l'emissió de diòxid de carboni; pel que fa als ingressos, reben diners públics per cada tona de residus que eliminen. "Un negoci rodó", en paraules de Mercè Girona, membre del Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA) i d'Ecologistes en Acció. L'ecologista arremet contra aquestes operacions: "És la pitjor tecnologia, la menys eficient, i comporta molts riscos per a la salut. Les fàbriques de ciment dispersen la contaminació -cosa que és molt greu-

El creixement urbanístic ha fet que, en l'actualitat, la factoria de Lafarge es trobi a 200 metres dels habitatges més propers
/ SERGI ARGELÉS

no compleixen amb les directives europees". Girona planteja que l'única alternativa és que les cimenteres compleixin les directives i proposa la creació d'una nova llei que posi fi a determinades operacions que han engegat les cimenteres.

LA CARA AMABLE DE LAFARGE

Però Lafarge també té una cara amable. Els fums i les pudors són emmascarades cada any per una política atenta amb el municipi i els seus problemes. El butlletí corporatiu de juliol de 2013 deia, literalment: "la nostra fàbrica va aportar (el 2012) uns 8 milions d'euros al desenvolupament social i econòmic de Montcada i el seu entorn (...) en donacions, patrocinis i convenis amb diverses entitats". Entre els convenis, hi trobem un signat amb l'Associació per a la Conservació de l'Entorn i la Recerca "per fer el seguiment de papallones diürnes al Turó de Montcada", un altre amb el Club Deportivo Montcada amb l'objectiu de "fomentar i transmetre als esportistes i les seves famílies valors ètics socialment

positius” o, per posar un altre exemple, un altre signat amb l'Ajuntament de Montcada per a l'edició de *Microvisionaris*, un volum de microrelats que edita Montcada Comunicació.

ELS BENEFICIS DEL CIMENT

Històricament, existeix una estreta relació entre la indústria cimentera i els elits polítics. Des de l'establiment de la primera fàbrica de ciment, l'any 1901 a Castellar de n'Hug, de la mà de l'empresari Eusebi Güell, les grans famílies de la burgesia catalana –com la Bertran o la Molins– o les grans fortunes de l'Estat espanyol –com les germanes Koplowitz– s'han dedicat al negoci del ciment. L'elevat cost econòmic que suposa la posada

Des del 1989, la fàbrica pertany al Grupo Lafarge, el primer productor mundial de ciment

en marxa d'un forn de ciment ha configurat un mercat molt tancat, reservat a grans capitals i famílies influents, que a l'Estat espanyol es tradueix en un oligopoli repartit essencialment en tres grans empreses, que són Cementos Portland Valderribas (controlada per Esther Koplowitz i presidida per l'exdirectiu de CEMEX, Jose Luis Saenz de Miera), CEMEX, presidida per Ignacio Madrideojos i controlada per un hòlding de capital mexicà amb seu a Amsterdam, i Lafarge. La nostra empresa va iniciar l'activitat a l'Estat espanyol al 1901 amb la denominació Asland. Des del 1989, pertany

al Grupo Lafarge, el primer productor mundial de ciment, presidit a l'Estat espanyol per Isidoro Miranda i controlat per una societat financera i immobiliària amb seu a París.

A casa nostra, parlar de ciment és parlar de CEMEX, Lafarge i Valderribas (que opera a Catalunya a través de la seva filial Uniland Cementera), però també de Cementos Molins. Aquestes quatre empreses són les principals productores de ciment de Catalunya i s'agrupen a la patronal Ciment Català, que, des de 1979, vetlla per expandir els beneficis del sector, mentre assessora i proveeix les empreses de diversos serveis. La funció principal de l'agrupació, però, és pressionar l'administració per aconseguir la “sintonia” dels departaments de Territori i Sostenibilitat i Empresa i Ocupació, amb qui manté reunions periòdiques, sense que importi el signe del partit que governa. I ho fa amb resultats. Les famílies Koplowitz o Molins han vist engreixar la seva fortuna de manera exponencial arran del fort creixement d'infraestructures, urbanitzacions i habitatges de les darreres dècades, impulsat per una política alcista de despesa de l'administració pública. Les seves empreses s'han beneficiat, durant anys, d'una demanda creixent i constant que, juntament amb l'impuls administratiu, les ha situades al colofó de l'escala de les principals fortunes espanyoles i catalanes. L'arribada de la crisi, però, els ha obligat a orientar el negoci a l'exportació i a la valorització de residus: un nou mercat per esprèmer, una nova mostra d'allò que l'economia capitalista anomena *flexibilitat*. ◀

La manifestació contra la incineració va aplegar dues mil persones a Montcada i Reixac l'any 2010 / AVV CAN SANT JOAN

El ciment és vida?

A la seva web, la patronal Ciment Català assegura que la “filosofia” de l'agrupació s'empara “sota un principi que és tota una realitat: el ciment és vida”. I bé, més val prendre-s'ho amb filosofia. La població que habita en un radi d'entre quatre i cinc quilòmetres al voltant d'una incineradora té un risc més elevat que la resta de patir malalties greus com el càncer, segons es desprèn de diversos estudis universitaris i institucionals. Un estudi de la Universidad Carlos III afirma que la població que viu a un radi de quatre quilòmetres d'una cimentera pateix més malalties greus. Un altre estudi, signat per Eduard Rodríguez, professor d'investigació a l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona –on és cap del Grup de Neurotoxicologia Ambiental– i membre del Comitè Científic sobre Nous Riscos per a la Salut de la Unió Europea, amplia la distància a cinc quilòmetres per incineradores de residus urbans o perillosos. L'estudi, presentat el gener d'enguany a Vilafranca del Penedès, conclou que la contaminació per incineració provoca “un risc molt més elevat” de mortalitat per càncer i, en concret, de certs tipus de càncer com el de pleura, estómac, fetge o ovaris. Aquests informes no són els primers que aixequen les alarmes sobre la contaminació per incineració. El maig de 2004, la UNESCO va declarar la contaminació química ambiental com a causa principal d'algunes malalties com el càncer, la infertilitat i les malalties congènites. El juny del mateix any, es va ratificar el Conveni d'Estocolm, pel qual les Nacions Unides aprovaven el seu programa per al Medi Ambient sobre Contaminants Orgànics Persistents (COP). El conveni, aprovat inicialment el 2001, diu que els COP plantegen perills per a la salut humana i el medi ambient. Dins aquests contaminants, s'hi inclouen els Pm10, les dioxines i els furans, entre d'altres. Els COP són subproductes tòxics, persistents i que s'acumulen a l'organisme, derivats de la combustió i de diversos processos industrials com la incineració de residus.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) diu que existeix un perjudici per a la salut en presència de partícules Pm10 suspeses a l'ambient per un valor superior a 20mg. L'Estat espanyol té una mitjana de 40mg i, a Montcada i Reixac, aquest nivell se supera durant una mitjana de quatre hores al dia. Així ho demostra l'anàlisi feta per la Plataforma Antiincineració a partir de dades de la planta de mesura de la qualitat de l'aire que la Generalitat té instal·lada a Montcada. LES ALTRES VEUS i MARIANA CANTERO

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // L'ESPAI ALLIBERAT L'ANY 2004 S'ENFRONTA A UN JUDICI DE DESALLOTJAMENT EL 18 DE NOVEMBRE

L'Ateneu Popular de l'Eixample: nou anys d'autogestió

Victor Yustres
@victoryus3

Al carrer Sardenya, cantonada amb Provença, de Barcelona, centenars de turistes fan cua cada dia per entrar al temple de la Sagrada Família. Al voltant del monument de Gaudí, un dels més visitats de Barcelona, es conforma un barri orientat al turisme i al consum: botigues de records, restaurants de tapes i paelles congelades i multinacionals de menjar ràpid. Només un carrer més amunt, al passatge Conradí número 3, hi ha un espai autogestionat on es construeix un altre projecte de barri, fet per i per a les veïnes: l'Ateneu Popular de l'Eixample. Després de nou anys de vida, l'edifici alliberat -referent pel jovent crític del barri- s'enfronta a un procés de desallotjament.

UN ESPAI DEL BARRI

L'Ateneu Popular de l'Eixample (anomenat familiarment *l'APE*) és fruit del treball conjunt de l'Assemblea pel Casal Popular de l'Eixample i Gatzara, dos col·lectius de joves dels barris de la Sagrada Família, el Fort Pienc i la Dreta de l'Eixample. El seu objectiu comú era la creació d'un espai on desenvolupar un projecte popular i assembleari. El novembre de 2004, davant els elevats preus del lloguer, van ocupar un antic magatzem de dues plantes que

LAPE ha estat una llavor de la construcció de l'Esquerra Independentista a l'Eixample de Barcelona

portava onze anys abandonat. "La gent estava entusiasmada, tothom es va bolcar per arreglar aquell espai en runes. Calia un punt de trobada pel jovent", afirma Dídac Prat, membre de Gatzara que forma part de l'Ateneu des del principi. A la seva mare, Maria José Lecha, l'alliberament de l'espai li va canviar la mentalitat. "Jo creia que la participació als canals més convencionals donava resposta a moltes coses", assegura, "però, quan el meu fill va ocupar, em vaig adonar que ho feia perquè no s'ofereixen espais als joves per desenvolupar els seus projectes de manera lliure".

En pocs mesos, l'APE es va convertir en un referent alternatiu al barri i un espai del qual van emergir projectes i col·lectius transformadors que s'han anat consoli-

dant. Els dos que continuen gestionant l'espai des de l'inici són l'Assemblea de Joves de l'Eixample Nord (AJEN), una de les assemblees de joves de l'Esquerra Independentista més activa dels Països Catalans -ara Arran Sagrada Família- i la cooperativa d'alimentació ecològica i un rave! Al llarg dels anys, però, també han passat per l'Ateneu el col·lectiu cultural Telèfon Roig, el grup de teatre social Rebel·lart, els nuclis de les organitzacions de l'Esquerra Inde-

pendentista Maulets i Endavant, un grup de capoeira i la Festassa, que organitza la Festa Major Jove de Sagrada Família. Fa un any, s'hi van incorporar l'Assemblea de Drets Socials de l'Eixample-Dreta (ADSE) i la Xarxa de Suport Mutu.

POLÍTICA I ALLIBERAMENT

L'Ateneu ha estat un punt calent del moviment anticapitalista a l'Eixample i a Barcelona. Allà, s'hi han organitzat

xerrades feministes, campanyes d'oci alternatiu, actes solidaris i jornades internacionalistes. Ha estat un centre logístic per la preparació de vagues generals i manifestacions o per a plataformes com Jo no t'espero, contra la visita del papa el 2010. També ha estat l'escenari d'una llarga lluita antirepressiva amb final feliç. Un veí de Sagrada Família i militant de l'AJEN, en Jonathan Ivorra, va ser detingut, el 2006, per uns aldarulls durant una manifestació contra l'especulació urbanística a Ciutat Vella. Assumpta Escarp (PSC), regidora de l'Eixample en aquell moment, va signar l'acusació particular contra el jove, que demanava vuit anys de presó. Després d'una llarga campanya d'agitació i un ampli suport social, el 2 de maig de 2011, va ser absolt. La mateixa nit, el jovent del barri ho va celebrar com una gran victòria a l'Ateneu Popular de l'Eixample. "Va ser un moment de felicitat absoluta, una alegria compartida i contagiosa i un moment d'unió entre la petita família de l'Ateneu", explica Nora Miralles, membre del grup de suport al jove.

Xerrades, debats, reunions... LAPE ha estat un centre de formació política, però també de creixement personal. Per a Marta Termes, de la cooperativa i un rave!, L'Ateneu és un "lloc de cohesió i un punt de trobada". Segons Elena Gómez, que participa a l'ADSE, participar a l'Ateneu permet "formar-nos entre nosaltres, compartir bons moments i forjar noves amistats". Per a Marc Daroca, exmilitant de l'AJEN, és l'espai on va començar a expressar lliurement la seva sexualitat "amb total acceptació i comoditat, per després extrapolat-ho a l'entorn laboral i familiar".

L'APE ha estat, també, una llavor de la construcció de l'Esquerra Independentista a l'Eixample. Algunes de les persones que van participar a l'AJEN a l'Ateneu són les que, més tard, van ajudar a crear el Casal Independentista la Cruïlla, l'Assemblea de Joves del Fort Pienc, la CUP-Eixample o Endavant Eixample.

DEFENSA I RESISTÈNCIA

El 18 de novembre, tindrà lloc el procés judicial pel desallotjament de l'Ateneu Popular de l'Eixample. Tot i que saben que tard o d'hora s'acabarà produint, els col·lectius de l'APE ja han engegat una campanya política per denunciar l'ofensiva especulativa de l'Ajuntament i reivindicar l'Ateneu com a espai de creativitat i llibertat; un lloc des del qual poder continuar teixint un barri diferent. ◀

Des de l'Ateneu Popular de l'Eixample han emergit diversos projectes i col·lectius transformadors / ROBERT BONET

DRETS // ENTREVISTA A DANI XAVIER, MARIA FERRERONS I MARTA RAVENTÓS, PORTAVEUS DE LA MARXA UNITÀRIA PELS DRETS SOCIALS AL Penedès

“Necessitàvem un espai que aglutinés les diferents lluites”

La Marxa Unitària pels Drets Socials al Penedès va reunir, el 27 d'octubre, més de mil persones, que van recórrer els catorze quilòmetres que separen l'Arboç de Vilafranca del Penedès. La caminada reivindicativa comptava amb el suport de més de 60 col·lectius com la PAH, la CUP, Endavant, Arran, SOS Ensenyament, el 15-M, la CGT, la Unió de Pagesos Alt Penedès, casals i ateneus populars, comitès d'empresa d'hospitals i agrupaments escoltes. Parlem amb tres de les seves membres.

Aina Torres i Rexach
@La_Directa

Per què una marxa pels drets socials al Penedès?

Marta: En primer lloc, pel context de regressió profunda en matèria de drets civils, socials i laborals; pel desmantellament d'un estat del benestar que ja tenia mancances, i pel fet que, en lloc de superar aquest règim de drets socials que teníem mitjançant la seva extensió, universalització, democratització i autogestió, s'està anant en una direcció oposada. D'altra banda, tenim el context de mobilització dels últims mesos al Penedès, durant els quals la situació social, política i econòmica ens ha empès a trobar-nos.

Dani: Els col·lectius que treballàvem pels drets socials al Penedès necessitàvem un espai que aglutinés les diferents lluites que s'estaven produint a les nostres comarques. Teníem la impressió que hi havia manca de comunicació entre els agents i, per pal·liar això, ens va semblar interessant fer la marxa. No per la marxa en si mateixa, que també, sinó pel fet que implicava treballar colze a colze amb gent de tot arreu.

“Demanem el retorn dels serveis públics que queden en mans privades o desapareixen del tot”

Maria: Exacte. El mes de febrer, diferents entitats socials de Vilafranca van organitzar un cicle de debats setmanals sota el títol *L'alternativa social*. Aquesta proposta va tenir molt d'èxit i, arran d'això, es va crear un grup de contacte

i coordinació entre persones de diferents col·lectius, la Xarxa Vilafranca. Més tard, cap a l'abril, l'Assemblea pels Drets Socials de Vilafranca va programar el curs *Reflexionant sobre les alternatives*, impartit pel Seminari Taifa. En aquest cas, les persones que hi van assistir van tornar a coincidir en la necessitat de fer un pas endavant respecte a les lluites sectorials i de buscar un punt de trobada entre totes elles. Tot plegat va coincidir amb la Marxa pels Drets Socials al Garraf -on també hi van participar la gent del l'Alt i el Baix Penedès- i això ens va animar a preparar alguna cosa similar a casa nostra.

Quines són les reivindicacions de la marxa?

Dani: La marxa assumeix com a pròpies totes les reivindicacions que hi han volgut incloure els col·lectius que la integren. És per això que la llista és llarga i abraça tots els àmbits. Demanem el retorn dels serveis públics que queden en mans privades o desapareixen del tot; drets com

el torn de nit als CAP, els serveis escolars gratuïts, un habitatge digne o l'accés universal a una pensió justa, per posar només alguns exemples. Necessitem que el poble s'empoderi per a la recuperació dels seus drets; per això ara la marxa es fa tan necessària.

Com valoreu la marxa?

Maria: En primer lloc, cal destacar l'èxit d'assistència. Honestament, ens esperàvem ser menys gent, però el cert és que tampoc no ens ha sorprès perquè el Penedès està molt cremat. El poble comença a atipar-se de patiments i decideix posar-hi remei; el que hem fet n'ha estat una mostra. Molta gent, molt diversa i molt motivada per aconseguir petites victòries que, totes juntes, acabin per ensorrar els murs del capitalisme.

Marta: Queda clar que ha anat molt bé. No només perquè érem moltes, sinó perquè ha implicat la visibilització de tots els espais de lluita junts. El fet de donar veu i presència a tothom és la nostra gran força i és el que volíem transmetre en

/ AINA TORRES

una marxa unitària. La idea és que, junts, tenim més capacitat de resposta política, arribem a més àmbits i l'anàlisi del context és molt més significativa. Hem posat la primera gran pedra d'un edifici que serà ferm.

I, a partir d'ara, què?

Dani: La marxa, cal tenir-ho molt clar, no és el final de cap camí, sinó el principi d'una lluita col·lectiva que ha d'anar avançant en la línia de recuperar drets, espais i territoris que pertanyen a totes les penedesenques. Amb aquesta idea de fons, volem mantenir l'esperit de treball cooperatiu que ens ha dut fins aquí per anar bastint alternatives reals al poder.

Marta: Ara, cal no deixar passar el temps i començar a vehicular tot el que ha passat. Cal mantenir aquests espais de confluència activa que ens han dut on som i deixar que el poble decideixi cap on vol anar. El demà és obert perquè ha de ser assembleari i construït entre totes, però que ningú no s'enganyi, l'objectiu final és molt clar: volem guanyar. ◀

OPINIÓ LLIURE

Laïcisme, islamofòbia i diversitat religiosa

Albert RibaPresident d'Ateus de Catalunya
@La_Directa

Des que la Il·lustració fixa que el subjecte dels drets humans i civils són les persones, es desenvolupa l'enfrontament entre laïcisme i religions. Totes les religions -les de llibre en particular (judaisme, cristianisme i islam)- provenen de la definició que determinen els fundadors -i els continuadors- dels desitjos d'un ésser déu, que es manifesten exclusivament a aquests transmissors de la veritat.

Donat aquest punt de sortida, es fa difícil el debat seriós amb les organitzacions religioses. Els laïcistes proposem que una norma senzilla, respectuosa i que comprèn totes les idees respectuoses amb les altres, governi les relacions entre opcions de consciència, siguin religioses o no, de manera acceptada per tots: la laïcitat. De la mateixa manera que hi ha una acceptació social general sobre els conceptes de llibertat o democràcia, la laïcitat requereix del mateix consens.

“La diversitat d'opcions de consciència, inclosa la diversitat religiosa, només pot ser ben protegida des de la laïcitat”

Malauradament, les religions majoritàries en algun territori se senten amenaçades si es dona la mateixa legislació i categoria social a altres religions; més encara, si les opcions no religioses -l'ateisme i l'agnosticisme- són reconegudes. Coneixem molts fets històrics en què les religions han negat el dret de pensar, i per tant, de decidir. En aquest sentit, també neguen el dret de llegir llibres que puguin posar en dubte les revelacions i

la seva interpretació del llibres sagrats. Recordem, per exemple, l'existència de l'Índex de llibres prohibits per l'Església catòlica o la frase d'algun mufti: “No cal llegir cap més llibre que l'Alcorà; si els

altres diuen el mateix, no fan falta i, si no ho diuen, és que són falsos i mentiders”.

És en aquest context que cal analitzar quina és la millor solució que proposa el pensament modern, democràcia i liberal.

/ ROSER PINEDA

La laïcitat suposa que les persones siguin lliures d'escollir l'opció de consciència que vulguin; que tinguin dret d'associar-se i practicar el culte que vulguin, sempre dins el marge de la llei. I que les organitzacions socials de què ens dotem per governar les relacions socials (Estat, ajuntament, etc.) siguin neutres en matèria de consciència, sense afavorir-ne cap i exigint que s'autofinancin i que no interfereixin en els organismes socials d'ús general: escola, exèrcit, hospitals, presons, etc. A més, cal que quedi clar que les seves normes només afecten els seus adeptes i que no poden contravenir la legalitat vigent.

Ateus de Catalunya tenim una màxima: “Les persones, cal respectar-les; les idees, cal criticar-les”. Podem situar el debat sobre la islamofòbia en aquest àmbit. Els musulmans ens mereixen tots els respectes, considerem que tenen tots els drets civils i legals, però nosaltres podem reflexionar sobre els plantejaments de la seva religió, podem discrepar d'ells i podem criticar els seus continguts i les seves veritats immutables. Entenem que és islamofòbia l'atac a les persones per la seva pertinença a una opció de consciència, però no la crítica als documents, els fets històrics i les doctrines que practiquen i pretenen difondre.

Així doncs, la diversitat d'opcions de consciència, inclosa la religiosa, només pot ser ben protegida des de la laïcitat. Els grans partits del nostre país han optat per un poti-poti, dit pluriconfessionalitat de l'Estat, que pretén repartir les engrunes dels privilegis de l'Església catòlica entre algunes religions, de manera proporcional a la seva capacitat de pressió política.

Aquest camí ens portarà a totes les fòbies, inclosa la islamofòbia, ja que transforma les relacions en competència, en lloc de regular legalment el funcionament de les religions. ◀

ja som

1834 subscriptores

informa't, constrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

PERSPECTIVA

Fagor: què està en qüestió?

Ainara Udaondo

 Instituto de Estudios Cooperativos
 Lanki (Universitat de Mondragón)
 @ainaraudaondo

Una cooperativa del Grup Mondragón, Fagor Electrodomésticos, trontolla com a projecte empresarial. No triguen a sorgir veus que vaticinen l'afondrament del cooperativisme; tot un model sotmès a un qüestionament desmesurat. Com a mínim, sembla un plantejament poc rigorós i una lectura simplista del que ha passat. Intentem apuntar algunes reflexions sobre el tema que ens suggereixen des de l'Institut d'Estudis Cooperatius Lanki.

És evident que la situació difícil que travessa aquesta cooperativa suposa un cop important, real i simbòlic, per al món cooperatiu bàsic i per l'experiència cooperativa de Mondragón en particular. Fagor Electrodomésticos, que actualment compta amb 1.800 cooperativistes, és una cooperativa amb una trajectòria molt llarga i referent a la seva comarca, bressol del cooperativisme de Mondragón. La seva situació actual trenca alguns mites: el cooperativisme també es ressent de la crisi i les cooperatives no garanteixen, *per se*, feina per tota la vida.

Tirant curt, Mondragón i les seves cooperatives tenen la possibilitat de demos-

trar que, a més d'haver sabut concebre i fer empresa d'una manera diferent, també es pot respondre de manera més humana i solidària en aquests moments crítics. Heus aquí el repte al qual s'enfronta ara el Grup Mondragón: els mecanismes de solidaritat es posaran a prova. No és la primera vegada que Mondragón fa front a una situació com aquesta. Però el cert és que la crisi a Fagor Electrodomésticos requerirà una resposta proporcional a la seva dimensió. Això suposarà activar els mecanismes d'intercooperació existents (reubicacions, plans de

La crisi de Fagor obre nous interrogants i vies de reflexió per al cooperativisme

formació, fons intercooperatius...), readaptar-los i, fins i tot, inventar noves estratègies. Aquest és l'examen de credibilitat a què s'enfronta ara Mondragón.

Més enllà de l'immediat, aquesta crisi de Fagor Electrodomésticos obre nous interrogants i vies de reflexió per al cooperativisme. La problemàtica que deriva del dimensionament i la internalització; el nivell d'endeutament; la promoció d'actituds de coresponsabilitat que requereix el fet de ser treballador i copropietari del projecte; les tensions entre la pràctica de

la democràcia i la rapidesa que exigeix la lògica empresarial; el tractament de la informació i la comunicació; el greixat i la vigència dels mecanismes d'intercooperació; els dilemes sorgits davant l'aposta pel treball cooperatiu i el tractament del treball eventual... Totes aquestes són qüestions obertes que precisen una anàlisi assossegada, amb l'objectiu d'extreure'n aprenentatges que permetin continuar aprofundint en un cooperativisme més exigent.

No es tracta d'un model acabat i perfecte; ni d'empreses infal·libles. El cooperativisme és una proposta en desenvolupament constant, que ens fa estar alerta davant els desafiaments econòmics i socials. Contra les veus que anuncien la crisi del model, afirmem que els principis sobre els quals se sustenta gaudeixen d'una gran actualitat: la centralitat de la persona, la pràctica de la democràcia, la solidaritat i la intercooperació, l'arrelament i el compromís social. Si aspirem a caminar cap a models més humans de fer empresa i economia, no hi ha dubte que les cooperatives suposen un model interessant, que pot inspirar altres maneres de fer que apuntin més enllà de la lògica de la maximització del capital. Es tracta d'alternatives que, malgrat les dificultats i les contradiccions que presenten, ofereixen respostes concretes i reals molt valuoses. ◀

/ RAUL SORIA

CANVI DE RUMB

Presentant 'Perspectives'

Eloi Mayordomo i Martínez

 Membre d'Espaifabrica
 @La_Directa

Fa set anys, en un context de creïement econòmic i de confiança absoluta en el sistema capitalista, va néixer espaifabrica.cat. L'activitat de la web va sorgir, llavors, amb la voluntat de fer front a l'avançada neoliberal i generar un espai de trobada i debat de l'esquerra rupturista que servís per apoderar i fer avançar els processos emancipadors als Països Catalans. Però l'arma de destrucció massiva que és el capitalisme, va implosionar i va generar un procés d'empobriment i de pèrdua massiva de drets. La democràcia, engendrada en una nit de modèlica transició, es plegava encara més per garantir l'acumulació. A la vegada, però, es constituïen espais de participació i d'autoorganització i se'n consolidaven altres ja existents. Lluites i experiències -amb els seus avenços i les seves dificultats- que requerien d'una narrativa pròpia, d'una anàlisi des de i per als moviments: un espai on compartir idees per a la lluita popular. Des d'espaifabrica.cat apostarem per *Perspectives*, una publicació de caràcter anual i en paper, amb el desig de constituir una eina on analitzar els contextos de les lluites, apuntar els reptes que aquestes havien d'afrontar i traçar estra-

'Perspectives' vol ser una arma útil per generar debat, compartir aprenentatges i avançar col·lectivament

tègies per a superar-los. Ha estat un orgull comptar amb les aportacions de Josep Fontana, Ivan Gordillo, Manel Lòpez, Sílvia Alberich i Maria Rodó, Josep Garganté i Jordi Martí, Gemma Ubasart, Àngels Martínez i Albano Dante, Jordi Mir, Ada Colau, Pau Llonch, Isabel Vallet, Benet Salelles, Jaume Asens i Gerard Pisarello i els companys d'EnConstrucció. Totes elles, moltes sense referències nostres, van assumir aquest desafiament des del primer moment. Un plaer, també, sentir l'escalf de cadascuna de les tres-centes persones que han participat en el seu finançament. Un esforç col·lectiu que esperem que pagui la pena i converteixi *Perspectives* una arma útil per generar debat a les assemblees, compartir els aprenentatges que se'n deriven i, sobretot, que esdevingui un instrument útil per avançar. Des d'espaifabrica.cat continuarem treballant perquè, l'any vinent, hi hagi una nova edició. Esperem comptar amb el suport de totes! ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra, 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Un marica pobre

Albert Martín
Barcelona

Hi ha gent que voldria que el Paral·lel es convertís en una nova Rambla i, de retruc, el Poble-sec passés a ser un nou Born. Que marxéssim els llogaters actuals, reemplaçats per població benestant i turistes de pas. Per això, l'Ajuntament (o els lobbys a qui realment representa) entén que cal una política de mà de ferro al barri. Utilitzen un terme que ja és tota una declaració d'intencions i tota una manera d'entendre la política i, per extensió, la vida: higienització. Quan s'encarrega a un comissari que *higienietzi* la zona, sabem a què sona. Sona a castigar *vagos* i *maleantes*: les prostitutes que els efectius de la Guàrdia Urbana assetgen diàriament; la venda

ambulant; la música ambulant, i els joves precaris que hi ha al carrer fent el que fa la gent que no té pasta. També són la gent trans, els migrants en general i els mariques precaris que no es poden permetre viure al *gayxample* i que preferixen anar a La bata de boatiné a fer la copa.

Aquest cop, han mort una persona. Era un marica del carrer Hospital i semblava que tenien llicència per matar. Un altre cop, l'han tornat a *caçar*, perquè resulta que *el marica pobre* era empresari del *gayxample*, igual que la van *caçar* quan l'antisistema a qui van apallissar va resultar ser periodista i va esbombar la seva història als mitjans. El sorprenent de l'assumpte és que, un cop qüestionats, la resposta dels Mossos ha estat una broma homòfoba. Aquest és el nivell d'impunitat i aquesta és la poca vergonya que els fa mostrar públicament el seu estil discursiu i la seva ideologia proto-Alba Daurada. Aquesta és la guerra civil que tenim al carrer cada dia. ◀

PENSEM

El Brasil, país emergent... a qualsevol preu?

Ferran Domènech
@La_Directa

El Brasil afronta el repte d'organitzar la Copa del Món de futbol 2014 i els Jocs Olímpics de 2016 sense que es repeteixin els greus incidents del mes de juny passat. Falta menys d'un any pel primer d'aquests grans esdeveniments i, setmana rere setmana, milers de persones es continuen mobilitzant en defensa dels serveis públics. Gran part de la població no està disposada a permetre les aberracions del govern de Dilma Rousseff i així ho expressa al carrer i a la xarxa. La situació no és precisament còmoda pels brasilers: la sanitat i l'educació, principalment, s'han vist greument retallades i viuen processos de privatització, men-

tre la classe dominant només pensa en mostrar el país a la resta del món com una gran potència a través de l'organització d'esdeveniments esportius.

És ben coneguda, la relació entre el Brasil i el futbol. Però els darrers esdeveniments estan fent qüestionar la necessitat d'organitzar un esdeveniment com la Copa del Món de futbol fins i tot als amants més aferrissats; determinats sectors més conservadors i acrítics posen en relleu aquestes contradiccions, i està creixent un sentiment que es resumeix en l'eslògan *Estima l'esport, odia el negoci*. Per últim, a la gent que vulgui seguir el conflicte brasiler, li recomano el compte de Twitter de MidiaNinja, un col·lectiu enfocat al periodisme a peu de carrer nascut arran de les protestes del darrer any, referent del periodisme de trinxa brasiler. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana hem estat a la Segona Fira d'Economia Solidària de Catalunya, que ha tingut lloc aquesta cap de setmana a Sant Andreu de Palomar. Hem muntat la paradeta, hem fet difusió del projecte i hem pogut conversar amb moltes subscriptores i lectores que ens han felicitat. Gràcies a vosaltres. A la parada de la fira també hi hem aprofitat per començar a repartir les recompenses del Verkami que vam fer abans de l'estiu. Això, que es diu fàcil, és bastant embolicat ja que hem de repartir, entre d'altres, més de 600 samarretes amb els colors i les talles concrets per a cada mecenes. Convidem a tothom qui vulgui i pugui a venir a la redacció a buscar la seva recompensa. Nosal-

tres per la nostra part començarem aquesta setmana a repartir-les amb les 'bicidistribuidores' que ja fa uns setmanes que reparteixen les subscripcions. Les que no puguem assumir les enviarem per correu. D'altra banda, continuem treballant en la millora de la DIRECTA, hem fet una trobada de corresponsalies i també hem començat a treballar per comissions en el procés de millora. Estem estudiant el tipus de cooperativa que podem ser, les millores que podem fer a la web i al paper, la manera d'arribar a més subscriptores i la manera d'organitzar-nos millor. Casí res! Finalment, donar les gràcies a la Elisa per cobrir la baixa de paternitat de la tasca de maquetació. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

Els liberals violents

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: G-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

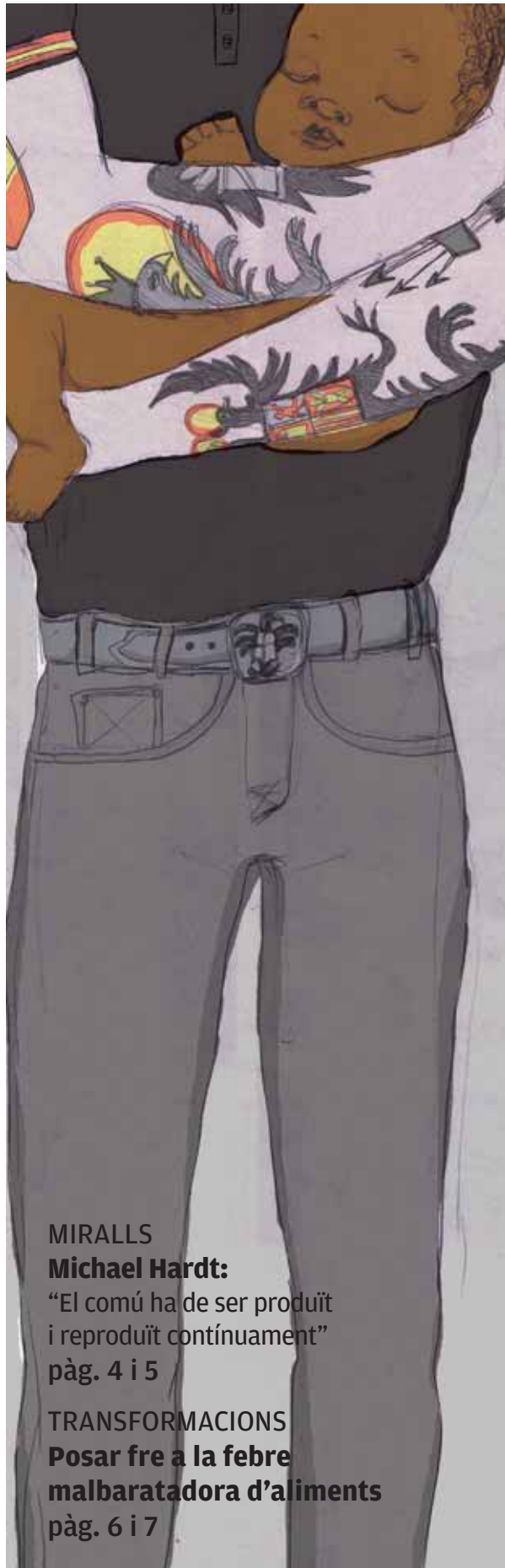
QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font
Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro
Impressions Adrián Crespo i Isa Benítez
Quaderns d'Illacrua quadernsillacrua@directa.cat
Roda el món Oriol Andrés i Roger Suso
Expressions Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila
Poca Broma Rafael Morata
Barri Internet Hibai Arbidé, Gala Pin i Josean Llorente
Agenda Arnau Galí
La indirecta Alex Romaguera
FOTOGRAFIA Robert Bonet
IL·LUSTRACIÓ Núria Frago
CORRECCIÓ Laia Bragulat
EDICIÓ Marc Iglesias
COMPAGINACIÓ Roger Costa
Puyal PUBLICITAT Anna Pujol Reig
DIFUSIÓ Blai Lindström
SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ Lèlia Becana
ADMINISTRACIÓ Karminha
PROGRAMACIÓ WEB Projecte Ictineo
DISSENY GRÀFIC Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

AQUEST NÚMERO S'ENVAIA A IMPREMTA EL DIA 29

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARRESME: marresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terrespont@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Michael Hardt:

“El comú ha de ser produït i reproduït contínuament”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Posar fre a la febre malbaratadora d'aliments

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Illacrua 169

DIRECTA 336
30 d'octubre de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Zulema Galeano

A FONTS | FEIXISTES VESTITS D'ONG

Caritat 'ultra'

La crisi econòmica ha aplanat el camí perquè la ultradreta espremi el seu discurs xenòfob i exclouent, que culpabilitza la immigració i els partits tradicionals de l'actual daltabaix financer. Paral·lelament a això i amb l'ànim d'atraure els sectors més castigats per les polítiques d'austeritat dictades des de Brussel·les, les formacions feixistes han trobat en les campanyes benèfiques una estratègia per edulcorar la seva imatge i captar vots. Mitjançant aquestes iniciatives, surten de la marginalitat i, com ha passat a Grècia i en altres països, condicionen la vida pública fent-se un lloc dins les institucions.

Àlex Romaguera
afons@directa.cat

Sis anys després de l'esclat de Lehman Brothers, Europa pateix una crisi sense precedents. Mentre els països nòrdics tanquen les fronteres al flux migratori, milers de joves fugen del sud a conseqüència de les polítiques neoliberals aplicades pels governs sota el dictat de l'FMI i el Banc Mundial.

D'aquesta crisi sistèmica que ha ensorrat els pilars de l'estat del benestar, se n'ha beneficiat la ultradreta, que aprofita el desencís per atraure la població amb propostes expeditives que prometen escombrar la vella política oficial i la immigració d'origen musulmà, a la qual responsabilitza de l'atur, la inseguretat i el crim organitzat.

Alba Daurada ha guanyat suport electoral amb la recollida d'aliments i altres actes de beneficència destinats a la població autòctona

Superat el missatge supremacista i la simbologia dels antics règims, els partits ultres adopten una imatge renovada per abraonar-se contra el perill que, segons diuen, representa l'islam per a la cultura, el benestar i la identitat europees. Així ha passat a tots els països de la Unió, on l'extremisme de dretes ha aconseguit entrar a les institucions a través d'un discurs carregat d'apel·lacions a la crisi i a la seguretat.

Avui, dels 28 estats membres, n'hi ha quinze que tenen eurodiputats o eurodiputades xenòfobes, populistes o ultraconservadores. Un ascens al qual han contribuït de manera decisiva les iniciatives amb què la ultradreta satisfà les necessitats de la població més desvalguda. Presentant-se com l'antídoto d'aquest drama, els partits feixistes multipliquen els recaptos i el lliurement de queviures a les famílies autòctones, a les quals fan costat mitjançant un llenguatge revestit d'humanisme cristià. Tot plegat els ha servit per incrementar el suport a les últimes convocatòries electorals.

Alimentar l'odi

Els partits ultres sempre han utilitzat la caritat per captivar la població més necessitada, però, amb l'esclat de la crisi, això ha esdevingut una estratègia de primer ordre. Essent-ne conscients, maquillen la seva imatge i apareixen com els grans salvadors davant el desori que assetja el vell continent. S'ha evidenciat a Grècia, on, gràcies a l'entrega d'aliments a les famílies més depauperades, els neonazis d'Alba Daurada han ampliat la seva base social a les zones obreres de les grans ciutats. En tenim un exemple amb el cas de Katerina Karrousi, la història de la qual ha ajudat el partit ultra a arrelar entre la població.

Karrousi, una exmilitant socialista de 78 anys afectada de càncer, va agrair públicament que membres d'Alba Daurada li subministressin –a ella i al seu marit– diversos paquets de queviures i altres productes de primera necessitat. Tot i la resistència inicial a acceptar l'ajuda, aquesta jubilada resident a un suburbi d'Atenes va aparèixer als mitjans per afirmar: “Em vaig assabentar que Alba Daurada

feia coses positives per a la gent més desprotegida. Per què no els hauria de votar?". L'episodi de Karousi ha permès que la formació de Nikólaos Mikhaloliakos prosperés entre un electorat fatigat per les retallades i els casos de corrupció.

Durant el darrer any i mig, Alba Daurada ha passat de ser residual a obtenir divuit escons al parlament hel·lè (6,92% dels vots). Un suport que ha consolidat amb nous actes de beneficència, com el que va organitzar a la plaça Sintagma d'Atenes el Nadal passat. Durant diversos dies, persones voluntàries abillades amb samarretes negres van organitzar-hi una entrega d'aliments a persones que acreditaven ser d'origen grec. Entre els productes, hi havia pastes, llet, arròs i altres queviures embolicades amb bosses que duïen la llegenda *Jo voto per Alba Daurada per netejar el país*. Aquestes accions, acompanyades de referències cristianes i evangelitzadores, s'han combinat amb l'obertura de menjadors socials i un servei mèdic per a residents autòctones.

Mentrestant, a Itàlia, el moviment Casa Pound –representant del *fèixisme negre* o de l'anomenat *tercer mil·lenni*– ha incrementat les campanyes d'entrega d'aliments a persones amb risc d'exclusió social. Una de les darreres accions ha consistit a oferir entrepans a peu de carrer per protestar davant l'encariment del pa, una iniciativa que ha comptat amb el vistiplau de la Unió Italiana de Consumidors. També s'han impulsat propostes semblants a França –amb el feixista Bloc Identitaire–, a Hongria –amb el partit ultranacionalista Jobbik– i, molt en particular, a l'Estat espanyol.

Regals enverinats

La ultradreta espanyola s'ha apuntat a la beneficència de manera entusiasta. Ja sigui sota les seves sigles o per mitjà d'alguna entitat pantalla, ha multiplicat les accions caritatives a mesura que la crisi ha colpejat la població. Si durant els darrers anys havia distribuït llibres o material escolar en alguns punts de la geografia, ara prioritza el recapte de roba o aliments per a les famílies més necessitades.

Un dels grups més actius és el Moviment Social Republicà (MSR), que, a imatge i semblança d'Alba Daurada –amb qui manté una estreta relació–, ha organitzat desenes d'entregues de queviures a les grans capitals, on, a més de promoure el

també ha recollit queviures a altres poblacions del Vallès o de l'Anoia. A Igualada, per exemple, durant l'últim any, ha lliurat menjar, roba i joguines per a la mainada a l'Associació de Veïns del barri de Fàtima. A més de les col·lectes, l'MSR ha aprofitat el context de crisi per ajudar als menjadors socials i organitzar àpats a diverses ciutats d'Astúries o de l'Aragó, com ara Saragossa, on el gener passat va servir brou calent a les persones sense sostre.

La Falange Española de las JONS actua seguint la mateixa línia i, per evitar el rebuig a les seves sigles, utilitza l'associació Poesía que Promete. A través d'aquesta ONG, el partit fundat per Primo de Rivera participa a la campanya Operación kilo, que cada any impulsa el Banc d'Aliments de Madrid als centres comercials Carrefour de la capital de l'Estat. Com revela a la seva web, Poesía que Promete deriva els productes a diversos convents religiosos, on difon un discurs ple d'allusions hispàniques i ultracatóliques. L'organització falangista fa gala de la seva labor social i afirma: "La solidaritat és

La ultradreta espanyola, ja sigui sota les seves sigles o per mitjà d'alguna entitat pantalla, ha multiplicat les accions caritatives a mesura que la crisi ha colpejat la població

consum de "productes espanyols", distribueix lots de conserves tot esgrimint que "el dret al pa és un dret sagrat que la classe política nega a milions d'espanyols".

La darrera entrega va tenir lloc el dia 6 d'octubre a Sabadell, quan membres de la Comissió Social del partit van lliurar una caixa d'aliments a tres dones en situació de penúria econòmica. La formació de Juan Antonio Llopart

Amb el lliurament de menjar, els neonazis grecs d'Alba Daurada han trobat un filó per atraure els sectors populars

un element que sempre ha caracteritzat els que ens considerem patriotes”.

España 2000 no actua de manera gaire diferent i, gràcies a la implantació que té al País Valencià, la Comunitat de Madrid i Castella-Lleó, desplega la seva afiliació amb la finalitat de recollir menjar, medicaments i altres productes de primera necessitat. Amb aquests recaptats, que gestiona la seva associació (Hogar Social Patriota Maria Luisa Navarro), posa en marxa la distribució del material a famílies que, després, són convidades a enrolar-se al partit.

Enguany, España 2000 ha proveït de queviures mig centenar de famílies valencianes, fet que les ha apropiat als seus ideals xenòfobs

Només aquest any, l'ONG d'Espanya 2000 ha proveït mig centenar de famílies valencianes, fet que les ha apropiat als seus ideals xenòfobs. Per completar-ho, també celebra –sota la marca Españoles en Acción– les anomenades Jornades de Acció Social, on aprofita per postular les seves bondats solidàries i denunciar les penúries dels “homes i les dones d'Espanya desateses per aquests polítics que els neguen el que sí que ofereixen als immigrants”. L'edició de 2012, convocada simultàniament a mitja dotzena de ciutats durant el període nadalenc, va acabar amb el lliurement de menjar a les famílies empobrides dels extraradis.

Alianza Nacional, Democracia Nacional i altres organitzacions de l'univers ultra també s'han afegit a l'estratègia de la caritat, després d'observar els resultats que n'han tret els seus homòlegs espanyols i grecs per sortir de la marginalitat i endolcir la seva imatge. D'aquesta manera, el feixisme s'obre camí entre sectors de la població que, tot i no combregar amb l'ideari ultra, necessiten un coixí per sobreviure enmig de la penúria que han propiciat les polítiques neoliberals.

Sota el paraigua d'Españoles en Acción, la formació España 2000 organitza recollides d'aliments

Casal Tramuntana: altruisme fins a la sang

La nova ultradreta social ha convertit la beneficència en una de les seves prioritats. És el cas del Casal Tramuntana de Barcelona, que alterna les arengues contra l'independentisme i la immigració amb actes altruistes de tota mena. Des que es va obrir, ara fa dos anys al barri del Clot, aquest espai amb què la ultradreta emula l'experiència de la Casa Pound ha creat un banc d'aliments i un recapte de joguines pel veïnat que no arriba a finals de mes. El repartiment de menjar té lloc cada tres setmanes, si bé el local roman obert per a les famílies més desvalgudes que, a través de l'ajuda directa, es familiaritzen amb les propostes excloents que surten d'aquest projecte apadrinat per regidors de la Plataforma per Catalunya (PxC).

La cara amable amb què es presenta el Casal Tramuntana també inclou l'entrega de roses als centres geriàtrics el dia de Sant Jordi o el lliurament de joguines per a la mainada ingressada a les àrees de pediatria d'alguns hospitals, com el de Sant Pau, Sant Joan de Déu i la Vall d'Hebron, a Barcelona. Una ofensiva revestida de solidaritat que ha inclòs jornades de donació de sang a l'Hospital de Sant Pau o entregues de taps de plàstic per a la campanya destinada a Lucía, una nena afectada per neurofibromatosi. Aquest desfici per l'altruisme, embolcallat d'humanisme cristià i crides a atendre “primer els de casa”, permeten que el Casal Tramuntana generi empatia entre el veïnat i estengui el seu argumentari ultra i discriminatori.

Militants del Casal Tramuntana participen a les donacions de sang per donar un vernís solidari a la seva organització

Michael Hardt: “El comú ha de ser produït i reproduït contínuament”

‘Declaration’, l’últim llibre de Michael Hardt i Toni Negri, ha estat escrit a la llum de la sèrie de revolucions connectades que van irrompre el 2011: la primavera àrab, el 15-M i Occupy Wall Street. L’obra està constituïda per algunes idees extrems de les pràctiques que es van generar en aquestes revoltes i que poden ser útils per impulsar el pas d’una crida a rebel·lar-se contra la crisi i la falsa democràcia, a la constitució d’una nova societat. És a dir, a la creació d’institucions i nous drets a partir dels prototips organitzatius que s’han donat a les xarxes i a les places. En aquesta entrevista, producte de la tasca col·lectiva de la Fundació de los Comunes, Michael Hardt parla sobre els moviments contra el deute com a derivació important d’aquestes revoltes i sobre la seva relació amb la construcció d’una democràcia real basada en el comú.

Francesco Salvini i Nuria Alabao
entrevista@directa.cat

A Declaration, plantegeu que estudiar el deute des de la posició de la gent endeutada és útil per entendre el procés de mercantilització dels drets. De quina manera transforma, el deute, el vincle entre ciutadania i drets?

Les nostres societats han passat d’un sistema basat en el benestar (*welfare*) a un altre basat en el deute (*debtfare*). Les necessitats bàsiques per a la vida que havien de cobrir les estructures de l’estat del benestar, ara, només són accessibles mitjançant l’endeutament personal. Necessites un préstec per estudiar a la universitat, adquirir una casa o ser atès en un hospital. També és una injustícia greu que aques-

tes necessitats vitals quedin fora de l’abast de moltes persones. Però el més important és reconèixer la naturalesa social i col·lectiva d’aquest fenomen, que forma part d’un procés neoliberal més general, en curs des de la dècada de 1980 i intensificat els anys recents. Les lluites contra el deute es basen, avui, a reconèixer que endeutar-se no és una elecció personal i molt menys el resultat d’una frívola despesa excessiva. Es tracta, més aviat, d’un fenomen socialment determinat. Quan reconeixem que no estem sols en el nostre endeutament, és quan podem començar a lluitar junts.

Judith Butler ha proposat la fragilitat com el punt de partida per a una aliança política que ja no es basa en l’homogeneïtat, sinó en les diferències. Aquesta idea sembla suggeridora, tenint en compte la complexa composició del 99%, el nosaltres que es deia a Occupy. La proliferació de la confiança i el suport mutu, el rebuig a la disciplina de l’homogeneïtat, ara són condicions per organitzar la revolució? Com articulem la relació entre l’un i el molts, partint de la nostra condició finita, dependent i vulnerable, contrarestant l’aïllament que produeix la individualització?

És important combatre els dispositius d’individualització massiva que aïllen les persones i les fan sentir responsables i, fins i tot, culpables de la seva pròpia subordinació, abandonades en la seva impotència. El deute és un dispositiu que produeix aquest tipus d’individualització mitjançant

“Les necessitats bàsiques per a la vida que havien de cobrir les estructures de l’estat del benestar, ara, només són accessibles mitjançant l’endeutament personal”

la retòrica de l’autosuficiència individual. Però cal dir que seria erroni obsessionar-se amb la victimització. Mitjançant xarxes de cooperació social, podem desplaçar la perspectiva de la dependència individual a la interdependència col·lectiva. No es tracta d’imaginar-nos immunes, sinó de crear un context social en el qual puguem sentir una seguretat real. En la relació d’unes persones amb les altres, les nostres vides poden deixar de ser precàries. Els moviments recents contra el deute als Estats Units, Espanya i altres llocs han

generat efectes molt poderosos de desindividualització: no només bloquegen l’amenaça creditora, sinó que també –i això encara és més important– construeixen xarxes autònomes d’interdependència i suport mutu. M’agrada pensar en termes del *poder de la interdependència*. Tot i això, fugir de l’individualisme forçat de la societat de l’endeutament no comporta la fusió indiferenciada amb la massa. Aquest tema planteja un repte teòric i polític important: hem de demostrar que l’individu aïllat no és l’únic espai de la diferència, però també que les nostres xarxes de cooperació social autònoma funcionen perquè som diversos i només perduren en la mesura que ens permeten continuar-ho sent.

Com opera el comú, el subjecte que, segons vosaltres, produeix el comú?

És útil pensar el comú com algú que no només fa ús o participa del comú, sinó que també el produeix. El comú ha de ser produït i reproduït contínuament. Tot el que és comú o susceptible d’esdevenir comú –fins i tot l’aigua, els boscos i la terra– forma part, sempre, d’una relació de cura i interacció. Les formes immaterials del comú –les idees, les imatges i els codis– també han de ser produïdes per poder

Ramon Serra

ser compartides de manera sostenible. Fent un salt d'escala, hem de pensar en la metròpoli i en totes les relacions socials inserides en ella, com una gegantina producció i un vast reservori comú. El punt clau és entendre que el comú no és espontani ni automàtic, sinó que necessita del comúner, que és qui el produeix i el sustenta.

Com s'organitza aquest comú que no és privat, però que tampoc respon a l'imaginari públic-estatal present a les demandes de part dels moviments i del pensament d'esquerra?

El comú no es defineix senzillament per la manca de control privat o estatal, sinó també per l'establiment d'una manera de gestionar alternativa: l'autogestió democràtica col·lectiva. Aquestes pràctiques d'autogestió són el que Toni Negri i jo anomenem *institucions del comú*. Mentre alguns sostenen que el comú pot ser gestionat únicament per comunitats clarament delimitades i reduïdes, nosaltres concebem un comú definit pel lliure accés i la participació expansiva. El comú no s'ha de caracteritzar exclusivament per l'homogeneïtat en la petita escala, sinó també per la barreja i la pluralitat en una escala més gran. Aquesta discus-

sió és paral·lela a una coneguda divergència en les teories sobre la democràcia: hi ha qui sosté que una democràcia real només pot funcionar en el marc d'unes comunitats reduïdes i limitades, mentre d'altres –entre els quals ens incloem– imaginem i lluitem per la democràcia d'una població a gran escala, heterogènia, activa. La democràcia real encara no existeix d'una manera significativa i la seva realització futura no està garantida en absolut; però constitueix l'horitzó –una estrella que guia la imaginació política– per a un nombre creixent de persones arreu del món: una democràcia real i unes relacions obertes i expansives del comú són fites per les quals ara ens toca lluitar.

En quin estat es troba l'organització del moviment contra el deute als Estats Units després d'Occupy? Et sembla que les iniciatives contra el deute es poden considerar un comúner col·lectiu en oposició al capitalista col·lectiu?

Existeixen nombroses campanyes contra els desnonaments organitzades en l'àmbit local als Estats Units, però el projecte contra el deute de coordinació més estesa és Strike Debt. Un dels seus aspectes més útils és la manera

com reuneix les lluites contra diferents formes de deute: estudiantil, sanitària i hipotecària. Sens dubte, iniciatives com la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) a Espanya i altres similars creen un comú en la mesura que combaten la segregació de la ciutat fragmentada i privatitzada i doten les persones d'eines per poder crear espais comuns per viure. Què significaria fer realment una metròpoli *comuna*? És una qüestió de pes difícil de respondre, però no tinc cap dubte que Strike Debt o la PAH ofereixen part de la solució.

On trobem la clau per trencar amb la individualització del temps, per afirmar una temporalitat dels comuns? Com podem trencar amb la temporalitat del deute i afirmar un temps de la compartició, organitzant la vida en comú?

Per constituir una nova temporalitat, hem de començar per investigar la naturalesa del temps en què vivim avui dia. L'historiador E. P. Thompson va teoritzar sobre els canvis que va comportar la industrialització en el nostre *temps intern*: mentre anteriorment es mesurava el temps en termes de cicles naturals i tasques materials, el domini de la indústria va introduir una mesura homogènia i regular del temps que es va estendre des de la fàbrica cap a

“Tot el que és comú o susceptible d'esdevenir comú –fins i tot l'aigua, els boscos i la terra– forma part d'una relació de cura i interacció”

tota la societat. L'autor assenyalava, també, que el moviment obrer industrial dedicava una part important del seu esforç a les lluites sobre el temps; i, de fet, la lluita per reduir la jornada laboral operava en el terreny de la temporalitat industrial. Thompson proposa reconstruir el nostre sentit del *temps intern* en termes de què fem, quines són les nostres pràctiques quotidianes i com cooperem productivament unes persones amb les altres. És una tasca difícil, però, almenys, em sembla un punt de partida. L'esclat de la fàbrica com a sistema de producció ha donat com a resultat una fragmentació dels temps de producció. La temporalitat del subjecte endeutat forma part d'aquesta nova pluralitat. Cal assenyalava amb detall els diversos sistemes de producció i de cooperació dels subjectes endeutats per poder identificar com constitueixen concretament el seu sentit del *temps intern* i investigar quines potencialitats de revolta s'obren en aquest terreny.

Tristram Stuart ha aconseguit crear un debat mundial sobre el malbaratament alimentari a través de la iniciativa Feeding the 5000 - ADRIAN BROOKS

Espigoles o malbarates?

La producció d'aliments del món és 1,5 vegades més gran que la demanda, però no tothom hi té accés. En contraposició, trobem un sistema de proveïment d'aliments que ens empeny a malbaratar-los. Abans d'arribar a les botigues, Europa llença entre un 20 i un 40% de la fruita i la verdura. Un terç dels aliments destinats al consum humà es perd o es malbarata al llarg de la cadena alimentària. Dels 3,74 milions de tones d'aliments sòlids

consumits a Catalunya (més de 500 kg l'any per habitant), se'n malbaraten més d'un 7%. Iniciatives com Feeding the 5000, de Tristram Stuart, han servit per debatre la necessitat de posar fre a la febre malbaratadora. A casa nostra, fa dos anys, l'associació Espai Ambiental va posar en marxa la campanya 'De menjar no en llencem ni mica' per difondre recursos, projectes i idees per actuar de manera directa contra el malbaratament alimentari.

Oriol Agulló
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

Avui, com ahir. En dos dies, les llauradores recorren grans extensions amb la maquinària encarregada de recollir el producte que després es comercialitzarà. En acabar, la buidor de la nit atreu les més humils, sovint veïnes anònimes que arrepleguen els fruits oblidats que han quedat al camp després de la collita, mentre pregunuen humanitat al terreny.

La directora francesa Agnès Varda va presentar, l'any 2000, el documental *Els espigoladors i l'espigoladora*, on –a través del gest d'espigolar, és dir, d'arreplegar allò que un altre ha deixat– retrata el cas de persones que viuen del que la societat desaprofitava. Una patata de menys de quatre centímetres o una de més de set queden fora del circuit de venda perquè, segons l'autora, s'imposa l'estètica, la uniformitat i el màrqueting a l'hora de comercialitzar aliments. A França, la llei permet que,

un cop recollida la collita, qualsevol persona pugui espigolar les sobres que queden al camp. I la cineasta trasllada aquesta activitat a la ciutat; presenta les espigoladores urbanes –*freegans*–, que recullen les deixalles d'altres persones. Es tracta d'una pràctica que, si bé existeix de manera mil·lenària, s'intensifica en època de crisi econòmica.

'Freegans' modernes

Les persones que participen de manera limitada en l'economia convencional i que consumeixen els recursos mínims s'anomenen *freegans*. Mentre unes malbaraten aliments, la crisi econòmica ha fet que un nombre creixent de població tingui dificultats per accedir a una alimentació suficient i equilibrada. Davant d'una administració que promou unes polítiques fiscals que donen suport a la producció i la distribució d'aliments per mantenir la viabilitat econòmica de la indústria, les xarxes de suport mutu entre veïnes, les cuines de reaprofitament o el *freega-*

nisme guanyen adeptes com a sistemes que permeten alimentar la població aprofitant els recursos existents.

Allargar el termini de consum preferent

A principis de setembre, Grècia va posar en marxa la normativa, anunciada l'octubre de 2012, que autoritzava els negocis d'alimentació a comercialitzar productes amb la data de consum pre-

ferent superada. El govern grec puntualitzava que la venda s'havia de fer en estands separats i amb un preu reduït. Com assenyala l'Associació de consultors i formadors espanyols en seguretat alimentària (ACOFESAL), des de l'entrada en vigor de la llei, els aliments que indiquen dia i mes de consum preferent es poden comercialitzar fins a una

setmana després de la data; els que indiquen mes i any, fins a un mes després, i els que indiquen el consum preferent a través de l'any, fins a tres mesos. Més que una indicació de seguretat dels aliments, la data de consum preferent és una indicació d'homogeneïtzació de les normes d'etiquetatge a escala europea. Només en el cas dels productes molt peribles –com la carn, el peix i els ous– la datació s'expressa en forma de data de caducitat, que s'ha de col·locar sobre els productes que puguin representar un perill per a la salut humana si se supera la data de durada mínima. Els aliments no caduquen de manera immediata, sinó que perden el gust, l'aroma i la textura de manera progressiva. El seu consum, en aquests casos, no representa cap risc per a la salut.

La mesura grega ha estat fortament criticada tant per l'opositor Andonis Samarás com per la Unió de consumidors per la qualitat de vida (Ekpoizo) i la Confederació general de consumidors grecs INKA, que al·leguen que

- *A França, la llei permet que, un cop recollida la collita, qualsevol persona pugui espigolar les sobres del camp* -

ferent superada. El govern grec puntualitzava que la venda s'havia de fer en estands separats i amb un preu reduït. Com assenyala l'Associació de consultors i formadors espanyols en seguretat alimentària (ACOFESAL), des de l'entrada en vigor de la llei, els aliments que indiquen dia i mes de consum preferent es poden comercialitzar fins a una

la normativa impulsaria una nova discriminació social perquè crearia l'etiqueta de la població de segona categoria, la que es veu obligada a comprar aliments amb la data de consum preferent superada per raons econòmiques.

L'oposició de la indústria

El malbaratament és fonamental per mantenir el volum de negoci de qui especula amb els aliments. A l'Estat espanyol, trobem el Reial Decret 1945/1983, que fa referència a les infraccions i les sancions en matèria de defensa de les consumidores. La normativa tracta la defensa de la salut pública, la protecció dels interessos de les consumidores i també les exigències de la indústria. El mes de gener d'enguany, el ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, Miguel Arias Cañete, va sorprendre tothom quan va declarar que havia consumit iogurts que estaven fora de la data de consum preferent i no li havia causat efectes nocius sobre la salut. Cañete afirmava que el govern central es plantejava ampliar la vida útil dels aliments i revisar les normatives de qualitat respecte a l'etiquetatge de productes amb la intenció de lluitar contra el malbaratament alimentari.

Dies després de l'aparició de la normativa grega, l'Institut Nacional de Consum (INC) va confirmar que, a l'Estat espanyol, és il·legal comercialitzar aliments que han superat la data de consum preferent perquè "les seves condicions de qualitat no són òptimes". Això fa referència només a aspectes estètics o organolèptics i no es fonamenta en cap raó de preservació de la innocuïtat dels aliments.

A principis de setembre, Grècia va autoritzar la comercialització de productes amb la data de consum preferent superada

Però Cañete, mesos després de fer pública la intenció de revisar l'etiquetatge dels productes i d'ampliar-ne la vida útil, no va trigar a recordar que "no autoritzarien la comercialització de productes una vegada superada la data de consum preferent".

La contradicció del ministeri ens relata l'afany kafkià d'un govern per evitar que se'l compari amb Grècia, un país intervingut econòmicament i amb una conflictivitat social creixent, tot i que pugui promoure propostes tan adequades com aquesta. Una altra explicació sobre el canvi de parer del ministre és que, possiblement, durant els darrers mesos, s'ha vist confrontat amb el negoci alimentari i amb la necessitat que tenen les empreses distribuïdores de mantenir les comandes a la indústria. Cal no oblidar que comercialitzar productes amb data de

Jean-François Millet

Olmo Calvo

consum preferent superada significa reduir el volum de gestió dels residus alimentaris, és a dir, fer més petit el negoci de les plantes de tractament de residus i disminuir les comandes de la indústria agroalimentària i agrícola.

Gallecs: aprofitant excedents

A vint quilòmetres de Barcelona, a la comarca del Vallès Oriental, hi ha Gallecs, un espai protegit de 750 hectàrees. L'associació de pàges ecològiques que hi treballa va detectar un excedent de productes de l'horta, sobretot durant els mesos de l'estiu, que no podia ser col·locat i va decidir reaprofitar-lo. Va posar en marxa un obrador preparat per reciclar tots aquests aliments convertint-los en productes elaborats. Del tomàquet madur, per exemple, en fan conserva de tomàquet, romesco, samfaina o melmelada; amb els excedents de ceba, elaboren conserves de ceba agre dolça.

Àpats reaprofitats

Una altra experiència de reaprofitament del menjar té lloc a la ciutat de Lleida. Allí, el Col·legi Maristes va decidir aprofitar els àpats sobrants del menjador escolar després de constatar que moltes persones els recollien del contenidor. Per dignificar aquest aprofitament, ara processen els aliments que han sobrat i que no han sortit de la cuina: primer, els

El documental *Els espigoladors i l'espigoladora* d'Agnès Varda compara l'antiga pràctica de recollir les restes de fruita i verdura amb el 'freeganisme' urbà

Tristram Stuart, que de fa molts anys que lluita contra el malbaratament alimentari i que ja havia instigat una acció semblant a Trafalgar Square.

Aquesta és la darrera acció pública de l'activista Stuart, que va començar rescatant aliments rebutjats pels supermercats i apostant pel *freeganisme*, el moviment que, segons ell, "desapareixerà quan assoleixi l'objectiu de fer desaparèixer el menjar aprofitable als cubells de les escombraries".

D'ençà que Stuart va començar la volta al món per denunciar la situació de malbaratament del menjar, l'any 2009, l'ONU ha fet un pas endavant i s'ha proposat la fita de reduir el malbaratament de menjar a la meitat l'any 2025. La solució d'aquest problema, però, no només depèn d'un canvi de polítiques. Segons aquest activista, una part de la solució rau a les nostres llars: comprant estrictament

Les xarxes de suport mutu entre veïnes, les cuines de reaprofitament o el 'freeganisme' guanyen adeptes

allò necessari, fent cuina de reaprofitament, compostant les deixalles... I també preguntant a les botigues què en fan, dels aliments que no venen. Aquesta pressió que podem exercir les consumidores és clau. Segons Stuart, ha servit perquè una cadena de supermercats britànica reduïx el menjar rebutjat fins a un 40%. O perquè les consumidores també tinguem l'opció de comprar fruita amb un aspecte més dolent, però perfectament comestible, per un preu inferior. O perquè organitzacions com l'anglesa FoodCycle, que organitza menjadors populars per a gent sense recursos, aconseguixin reaprofitar gairebé tots els aliments.

Sense anar més lluny, a Saragossa, l'acció Feeding Zgz (convocada per l'Aliança Aragonesa contra la Pobresa) va aconseguir alimentar més de 1.000 persones amb 3.000 quilos de menjar rebutjat però en bon estat.

'De menjar, no en llencem ni mica!'

Berta Gener

Des de l'acció individual a l'acció col·lectiva, hi ha un ventall molt ampli de coses que podem fer per actuar contra el malbaratament. Per promoure i donar a conèixer experiències ciutadanes de canalització i d'aprofitament, l'Associació Espai Ambiental i la Fundació Ent han elaborat peces audiovisuals sobre iniciatives inspiradores com l'Escola Maristes de Lleida, El Plat de Gràcia, l'Obrador de Gallecs, la Botiga Solidària de Cornellà i el projecte de microdonacions de la Fundació Banc dels Aliments i l'Obra Social de Santa Lluïsa de Marillach de la Barceloneta. Són exemples d'organitzacions i entitats que han engegat projectes que, a més de permetre aprofitar el menjar, donen resposta a necessitats socials com l'atenció a famílies, la creació d'activitat econòmica o la generació d'activitats comunitàries als barris.

El banquet de les 5.000

El 25 de setembre, a la ciutat francesa de Nantes, es va fer un banquet per a cinc mil persones preparat a base d'aliments aprofitats i que, en altres circumstàncies, s'haurien llençat. L'activista que va organitzar aquesta fita és

Murs de la vergonya

FOTOGRAFIA: Carlos Castro

La història pot ser capritxosa: el que resta del mur de Berlín, eixe monstre de ciment gris que va dividir l'actual capital alemanya i va separar els seus habitants durant gairebé 30 anys, que va aïllar la part occidental berlinesa clavada enmig d'aquell Estat oriental que es considerava antifeixista i que no era res més que un dictadura de tics estalinistes, és avui un centre de peregrinació per a turistes procedents de tot el món, a la recerca de les restes d'un símbol de la cultura popular del segle passat.

La imatge no deixa dubtes: darrere l'East Side Gallery, el tros de mur més llarg conservat avui a Berlín, l'especulació fa estralls a l'indret que es va anomenar la *franja de la mort*: una estreta franja de terra, antany farcida de torres de control, soldats, reixats i armes automàtiques, on la repressió de la República Democràtica Alemanya es feia més patent, és ara disputada per multinacionals amb ganes de traure profit dels

rius de turistes que, diàriament, plougui o faci sol, caminen per les restes del mur de la vergonya. El capitalisme ho aprofita tot de tot, fins i tot les restes del socialisme autoritari.

Però, si la història és capritxosa, el present ens recorda que estem ben lluny de viure al millor dels mons possibles, tal com ens van vendre aquells que l'assassinaren (la història) en nom de la llibertat, el progrés i el mercat. De murs, en queden molts: Mèxic, Palestina, Irlanda del Nord, Ceuta, Melilla. Un llarg etcètera ens recorda que la vergonya no es va acabar amb la caiguda del mur de Berlín ni amb l'enfonsament del socialisme real: murs que separen el precari benestar de la misèria, gents de la seua terra, persones del seus somnis. Mentrestant, les restes del mur de Berlín posen el seu gra de sorra per gentrificació un ciutat que ja mai no serà com va ser. Ironies del destí.

Andreu Jerez

RODA EL MÓN

14-15

El govern socialista de Dilma Rouseff es mostra incapaç de satisfer les demandes del poble brasiler

16

L'estudiantat de la universitat tècnica d'Ankara es revolta contra la construcció d'una autovia que amenaça una de les zones verdes més grans de la capital turca

MADRID // RERE EL PATRIOTISME CONSTITUCIONAL MOBILITZAT A MADRID, HI TROBEM L'ESSÈNCIA DEL FRANQUISME ARRELAT

Dolor, espanyolisme i grups de pressió

Jordi Navarro i Garcia
Madrid

@jnavarroigarcia

El nucli de l'espanyolisme més conservador va sortir als carrers de Madrid, el diumenge 27 d'octubre, per protestar contra el que consideren un atac directe a la seva concepció del món. Un atac que provindria d'una conjura perpetrada per l'executiu de José Luis Rodríguez Zapatero i la banda terrorista ETA, on el Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH), a Estrasburg, jugaria el paper de còmplice necessari amb la derogació de la doctrina Parot. La sentència suposaria l'excarceració de prop de mig centenar de preses etarres, un cop Inés del Río i Juan Manuel Piriz López ja han recuperat llibertat. Segons l'Associació de Victimes del Terrorisme (AVT), la conxorxa pretendria afavorir el "procés" que hauria d'acabar amb l'activitat d'ETA.

L'AVT va convocar la concentració sota el lema 'Justícia per a un final amb vencedors i vençuts'

Com a mostra del seu rebuig, l'AVT, presidida per Àngeles Pedraza, va convocar una concentració sota el lema *Justícia per a un final amb vencedors i vençuts* a la plaça de Colón. Amb autocars arribats de diversos indrets de l'Estat, inclosa Barcelona, el resultat de l'acte va ser una exaltació col·lectiva d'espanyolisme, de dolor i, com no podia ser d'una manera, de política: "Ningú no ha fet tant per la lluita contra el terrorisme i per defensar l'estat de dret com les víctimes. Som el més sòlid baluard de l'estat de dret", va pregonar Pedraza durant el seu parlament. No hi va assistir cap representant del govern espanyol, però sí de la cúpula del Partit Popular. Entre d'altres, la presidenta

del partit a la comunitat de Madrid, Esperanza Aguirre, i l'alcaldessa de la ciutat, Ana Botella. També hi havia participants d'UPyD, de Ciudadanos -com Jordi Cañas-, Pedro Chaparro, líder de Democracia Nacional i cap dels atacants a la Blanquerna madrilenya durant la Diada, o Alberto Sánchez, regidor de Plataforma per Catalunya i impulsor del neofeixista Casal Tramuntana. Se'n va veure algun que portava banderes franquistes. I al final de l'acte, quan va sonar l'himne espanyol, algunes assistents van fer la salutació feixista.

La de l'AVT, no va ser la primera convocatòria contra la derogació de la doctrina Parot. Tres dies abans, entre la plaça de Colón i la seu del Partit Popular al carrer Gènova, allà on hi ha el Museu de Cera de Madrid, un centenar de militants de la plataforma feixista La España en Marcha es va concentrar per idèntiques raons, però sota el lema *Prohibeixen idees patriòtiques, alliberen etarres i violadors. Garrot vil als còmplices*.

PATRIOTISME CONSTITUCIONAL

La tria de la plaça de Colón per celebrar l'acte de l'AVT resulta prou significativa. És l'indret on oneja -amb dificultat evident- la bandera gegantina que va instal·lar l'actual ambaixador a Londres, Federico Trillo, durant la seva època de ministre d'Aznar. Eren els temps en què Josep Piqué, portaveu i també ministre de l'executiu aznarià, preparava ponències sobre el *patriotisme constitucional*, un rentat de cara per a un nacionalisme espanyol que pretenia deslliurar-se de reminiscències franquistes. Un mer reciclatge que no suposava cap condemna al règim anterior ni la reparació a les seves víctimes. Sota la presidència de Francisco José Alcaraz, l'AVT va esdevenir un grup de pressió en el marc del *patriotisme constitucional*, emparat en un Partit Popular que atavia les víctimes contra el govern de Zapatero, a qui acusaven de claudicació i entreguisme davant d'ETA.

La sentència del TEDH ha permès a l'AVT mostrar de nou la fortaleza de *lobby*

Abans de la concentració del 27 d'octubre, la presidenta de l'AVT va sol·licitar que l'Estat espanyol sortís de la Convenció Europea de Drets Humans / CARLOS BARAJAS

amb posicions maximalistes, on la politització del dolor és la principal arma. En unes declaracions prèvies a la concentració del dia 27, Pedraza va sol·licitar que l'Estat espanyol sortís de la Convenció Europea de Drets Humans. La relació d'afinitat amb aquest *lobby* quan era a l'oposició ha exigit, ara, al govern del Partit Popular un equilibri entre l'acceptació a contracor de la sentència del TEDH i la lleialtat a unes declaracions que les hemeroteques no obliden.

"VOSTÈ HA TRAIT ÈLS MORTS"

Són les paraules que, en un debat fet l'any 2008, l'actual president espanyol, Mariano Rajoy, va etzibar al seu predecessor, Rodríguez Zapatero. Era la línia que imposava Alcaraz des de l'AVT i que resultava còmoda d'assumir al PP, en part, perquè el discurs era el que Mayor Oreja duia fent des de sempre i, en part, perquè la mobilització contra el govern socialdemòcrata es valorava positivament a la seu de Gènova. Tanmateix, Rajoy ha esdevingut un doctor Frankenstein, víctima de la seva pròpia creació. Ara, Alcaraz presideix el grup Voces contra el Terrorisme (VCT), que va fundar ell mateix quan es va formalitzar la seva ruptura amb l'actual direcció de l'AVT per discrepàncies, l'any 2009. Des de VCT, Alcaraz no amaga quin és el seu posicionament, no com una víctima del terrorisme, sinó com a membre d'un determinat grup de pressió política: "Socialistes, comunists, separatistes i partits etarres estan feliços per la decisió de Rajoy d'executar la sentència del TEDH. Això mostra que és un error".

El Partit Popular intenta aixoplugar una família massa nombrosa i, a voltes, amb interessos contraposats

El Partit Popular, per la seva banda, com a centre hegemònic del conservadorisme espanyol, prova d'aixoplugar sota les seves sigles les sensibilitats d'una *família* massa nombrosa i, a voltes, amb interessos contraposats. Mentre el govern mirava de mantenir-se de perfil un cop es va conèixer la sentència d'Estrasburg, el PP oferia un lloc a les seves llistes per a les properes eleccions a Àngeles Pedraza. Tanmateix, tant si Pedraza accepta com si rebutja l'oferta, la unitat de les víctimes del terrorisme presenta esquerdes d'aparença irremediable: la gestió partidista del dolor és un preu que no totes volen assumir. ◀

RODA EL MÓN

EL BRASIL // EL GOVERN SOCIALISTA DE DILMA ROUSEFF ES MOSTRA INCAPAÇ DE SATISFER LES DEMANDES POPULARS

Brasil, les brases de la revolta social

Berta Camprubi

Goiânia

@bertacamprubi

No fa ni 30 anys, l'any 1986, el Brasil sortia d'una dictadura. Algunes de les persones que van ser torturades i perseguides pel règim militar ara formen part del govern federal, dins els partits polítics que van néixer durant aquells anys 80 a partir d'organitzacions sindicals pels drets de la classe treballadora. Tot i així, la precarietat laboral i les desigualtats socials continuen sent una realitat ben sòlida; la democratització de l'estructura social i la implantació de l'estat del benestar, amb un model sempre influenciat pels EUA, mai no van arribar a ser universals, ni de bon tros. Després d'una dècada de silenci de la protesta social, el mes de juny passat, la població brasilera va sortir al carrer per exigir un canvi que encara no ha notat i, tot i que actualment el moviment estigui més segmentat, continua viu i amenaçant, amb el mundial de futbol 2014 com a punt de mira.

EL PT I ELS MOVIMENTS

Tot i que les administracions de Lula da Silva i l'actual de Dilma Rouseff -els dos membres del Partido dos Trabalhadores (PT), de fons ideològic socialista- han gaudit de molta popularitat a escala internacional per les seves polítiques socials o les xifres de creació d'ocupació, aquest 2013, un crit de ràbia de la massa popular ha dit prou i ha mostrat mediàticament el malestar general del Brasil. Un crit que ha sorprès un PT que, considerat el partit d'esquerres més fort del panorama polític occidental, fins ara, era present a moltes organitzacions populars, pageses, estudiantils, sindicals -a la direcció de la Central Única dos Trabalhadores (CUT), el sindicat més fort del Brasil- i de lluita. "Antigament, qui encapçalava la reivindicació al Brasil

eren els partits d'esquerra, especialment el PT", explica Roberto Abdala, doctor en història a la Universitat Federal de Goiás, especialitzat en les polítiques del PT. "El govern del PT va captar tots aquests lide-

Abdala assegura que "l'única repercussió que té el mundial sobre la població brasilera és negativa"

ratges que treballaven contra les polítiques públiques dels governs anteriors i en va invertir la funció", exposa. "En fer això, les organitzacions que estaven al front de les reivindicacions van quedar compromeses i la protesta, completament silenciada", afirma Abdala. Aquest ha estat l'instrument de contenció dels moviments de lluita.

Diversos factors han propiciat que la població brasilera es desencantés i passés a l'acció. Amb el govern de Rouseff, aquests instruments de contenció han entrat en un procés de deteriorament. La proximitat de macroesdeveniments internacionals com el Mundial de Futbol de 2014 i els Jocs Olímpics de 2016, ha ocasionat la creació de macroprojectes urbans que estan precaritzant encara més molts barris i sectors populars que no es queden de braços creuats. És el cas de l'Aldea Maracanã, un edifici molt proper a l'estadi de Maracanã, a Rio de Janeiro, que antigament havia estat el Museu de l'Índi i que ha estat ocupat per diferents grups de la comunitat indígena per evitar-ne la demolició i la construcció d'un pàrquing de cara al mundial. Abdala assegura que "l'única repercussió que té el mundial sobre la població brasilera és negativa". L'any 2012, les grans vagues del funcionari públic també van ajudar a

La corrupció i la manca d'inversió en sectors com l'educació i la sanitat han esdevingut eixos de les mobilitzacions / BERTA CAMPRUBI

començar a preparar el terreny; diversos sectors van començar vagues indefinides durant el maig i el juny d'aquell any. En el cas de les universitats federals, l'alumnat -de les mateixes universitats, però també de secundària- es va afegir a les reivindicacions del personal de servei i el professorat ocupant les facultats i ampliant la protesta al camp de la comunitat estudiantil. I és evident que, com a factor desencadenant, l'augment del preu del transport col·lectiu a mitjans de 2013 va ser una mesura explosiva. L'increment variava, segons l'Estat, entre el 20 i els 30 cèntims de real brasiler (entre sis i deu cèntims d'euro) i suposava arribar a preus de més de 3 reals per bitllet, equivalents a un euro. Només cal veure quin és el salari mínim -678 reals al mes, 230 euros- i fer càlculs, per a una treballadora que fa servir el servei públic un mínim de dues vegades al dia, per veure que es tracta d'una xifra escandalosa; s'estaria gastant més d'una quarta part del seu salari en el transport públic.

LA REVOLTA DEL VINAGRE

Durant els mesos de maig i juny, centenars de milers de persones van sortir al carrer, enceses per aquest augment. El Movimento Passe Livre (MPL), fundat l'any 2005, es va adherir a les protestes i va ampliar la demanda exigint una tarifa 0 del

Un grup del 'black bloc' a la manifestació de la ciutat de Goiânia el 7 de setembre / BERTA CAMPRUBÍ

Crema d'una bandera dels EUA durant la manifestació de Goiânia / BERTA CAMPRUBÍ

transport públic per a determinats sectors de la població. I si l'espurna va ser la precarietat en el transport, de seguida, la manca d'inversió en sectors com l'educació i la sanitat o la corrupció i les reformes legals favorables a la impunitat dels congressistes també van adquirir pes en les reivindicacions. Molt aviat, es va fer evident que no es tractava pas de vint cèntims, la reivindicació apuntava a un canvi de paradigma social i de sistema. Les primeres manifestacions significatives van ser a Porto Alegre, Goiânia i Rio de Janeiro però, de seguida, la necessitat de sortir al carrer es va estendre a centenars de pobles i ciutats del país. Les protestes van ser constants i van anar *in crescendo*, de la mateixa manera que hi va anar la repressió policial. La jornada reivindicativa més forta es va registrar el dia 20 de juny; gairebé dos milions de persones -400.000 a Rio de Janeiro i 150.000 a São Paulo- van sortir al carrer i es va arribar a la primera vaga general, després de 22 anys, el dia 10 de juliol.

Un mínim de dues persones mortes i centenars de manifestants ferides són les xifres resultants dels nombrosos aldarulls que van caracteritzar les manifestacions. L'actuació de la policia va ser molt polèmica perquè va agredir periodistes en nombroses ocasions. Els enfrontaments violents i els atacs a símbols del capitalisme per part

de col·lectius de joves que utilitzaven les tàctiques del *black bloc*, emmascarats i sempre vestits de negre, van ser les imatges més repetides pels principals mitjans de comunicació -amb la Rede Globo al capdavant de la demagògia-, que, d'aquesta manera, criminalitzaven el moviment en general. "O povo não é bobó, abaixo a Rede Globo", cridaven cada vegada que s'apropava una càmera. La policia utilitzava bales de goma i, de vegades, de fogueig, esprai

La reivindicació apunta a un canvi de paradigma social i de sistema

de pebre i gas lacrimogen. Per prevenir els efectes d'aquest últim, moltes manifestants utilitzaven vinagre i es van arribar a produir diverses detencions pel sol fet de portar aquest líquid a la motxilla. D'aquí que alguns sectors hagin batejat aquestes jornades tant represaliades amb el nom de *revolta del vinagre*.

La violència per part de l'Estat era una característica prèvia a l'arrencada dels moviments socials del maig i el juny i una constant entre els grups socials més oprimits i els col·lectius de lluita. El que

faltava era una resistència i va ser durant aquestes protestes que es va organitzar; i actualment manté l'estructura i, en menor mesura, la presència al carrer. Si s'analitza, el moviment està integrat per una massa heterogènia de persones, tant pel que fa a l'expressió ideològica com a la composició social. Hi predomina el jove, treballadores i estudiants de classe mitjana. Però la presència sorprenent d'alumnes de secundària també és força important. Es tracta d'adolescents provinents de barris perifèrics de la ciutat, de classe i nivell educatiu baixos, que han trobat una via d'escapament en l'estètica i la ideologia punk. "Aquests nanos són aquí per representar les seves famílies i la precarietat en què viuen", explica Tiago Madureira, membre del Front de Lluita pel Transport Públic de Goiás. Són elles, també, les que -en bona part- estan sota les màscares dels individus que conformen el *black bloc* a les manifestacions. En general, es tracta de persones a títol individual o petits col·lectius no organitzats, és a dir, no tutelats per cap gran organització formal ni paragovernamental. Aquestes característiques són les que confereixen espontaneïtat i autoorganització a aquest aixecament social brasiler, una riquesa en diversitat que és, alhora, una virtut i un desafiament.

CAPA A UN ESTIU PICANT

Després d'haver assolit parcialment un dels objectius de les protestes -la no implantació de l'augment del preu del bitllet- i després de quatre mesos d'apaivagament -durant els quals s'han continuat vivint algunes protestes puntuals amb reivindicacions d'àmbit més regional i concret-, el dia 7 de setembre, dia nacional del Brasil, prop de 150 ciutats van ser citades a tornar al carrer a reclamar que es governés amb i pel poble i a exigir la fi d'un òrgan d'ordre que el país arrossega des de la dictadura, la policia militar. La participació va ser menys abundant del que s'esperava i, sobretot a Rio de Janeiro, es van repetir accions de violència contra sucursals bancàries i grans multinacionals. Durant el mes d'octubre, s'han repetit diverses manifestacions pel transport, tot i que la protesta del sector de l'educació ha adquirit més protagonisme, arran de la vaga indefinida del professorat de secundària a gairebé tot l'Estat. De cara al mundial del proper estiu, Madureira afirma que "les manifestacions seran més intenses". Fent referència al desplegament massiu de policia que el govern ha anunciat que té organitzat, l'activista adverteix: "Els carrers són nostres i ampliarem el poder popular. Ni totes les forces militars juntes aconseguiran barrar la revolta i la disposició de la gent a lluitar". ◀

L'ACCENT
Periòdic popular dels Països Catalans
subscripció + publicitat + pàgina d'opinió
www.laccent.cat

Productes de la terra
El portal de venda de productes dels PPCC
www.productesdelaterra.cat

TINTA SONJA
IL·LUSTRAÇÓ | SAMARRETES | COMEJ JUST
www.TINTASONJA.COM
INFO@TINTASONJA.COM
TELÈFON 655202158

apunta't a l'ecologisme social
ecologitesenaccio.org/catalunya
Impossible
300 grups lluitant per un món sostenible i just

PRIMERA CONSULTA GRATUÏTA
SERVEIS JURÍDICS VERDUM B.C.
Jorge Ramon, Lluisa Borrero i Mònica Borrero. Advocats

RODA EL MÓN

TURQUIA // S'OPOSEN A LA TALA D'ARBRES AL CAMPUS DE LA UNIVERSITAT TÈCNICA DE LA CAPITAL TURCA I A LA DESTRUCCIÓ DEL TEIXIT SOCIAL DELS BARRIS QUE L'ENVOLTEN

L'estudiantat d'Ankara es revolta contra la construcció d'una autovia

Marc Saurina

Ankara

@marcsaurina1

Les protestes entre grups d'estudiants de la universitat i la policia s'han intensificat aquests darrers dies a la capital de Turquia, Ankara. El motiu principal de la mobilització és la construcció d'una variant de vuit carrils que passarà per dins del campus de la Universitat Tècnica de l'Orient Mitjà (ÖDTÜ) i s'endinsarà pels barris de 100. Yıl i Çiğdem per enllaçar les autovies que van cap a les ciutats de Konya i Eskisehir. L'Ajuntament i el govern del país defensen les obres i afirmen que suposaran una solució efectiva als problemes de trànsit, cada cop més habituals. Els principals grups detractors critiquen la tala d'arbres al campus, una de les poques zones verdes que queden a la ciutat, la destrucció del teixit social dels barris afectats i la ineficàcia i la poca voluntat de l'Ajuntament d'Ankara a l'hora de millorar el sistema de transport públic de la ciutat i oferir altres solucions.

Les protestes se succeeixen des que l'Ajuntament d'Ankara va començar les obres a principis del mes de setembre

Aquestes protestes, de fet, se succeeixen de manera periòdica des de principis del mes de setembre, quan l'Ajuntament va començar les obres al barri de 100. Yıl, punt intermedi del trajecte. Des de llavors, les obres han seguit el seu curs, però amb la presència contínua de contingents policials, que han anat augmentant de nombre progressivament. El 18 d'octubre, aprofitant l'absència d'estudiants arran de les festes musulmanes del sacrifici (*kurban bayramı*), les màquines van entrar per dos punts del campus a mitjanit. Les protestes, doncs, s'han traslladat a l'interior de la universitat, amb càrregues policials i nombroses persones ferides i detingudes. El 26 d'octubre, la policia va atacar diversos grups d'estudiants dins la universitat amb l'ajuda, per aire, d'un helicòpter i, per terra, de tanquetes d'aigua. Les universitàries van aixecar barricades i la policia va arribar fins a les residències d'estudiants, on va provocar un incendi que posteriorment va ser apagat. A altres punts de la ciutat,

es van organitzar marxes, que també van ser reprimides.

Aquesta polèmica construcció havia estat aprovada pel consell directiu de la universitat l'any 1993. Després de vint anys d'espera, diferents col·lectius han destacat diversos motius per oposar-se a la realització de les obres, entre ells, la ràpida transformació que han sofert els barris limítrofs els darrers anys, el fet que no s'hagi entregat un pla de construcció a la universitat, les grans diferències entre el pla original i l'actual i l'entrada de les màquines el 18 d'octubre dins del campus sense permís del rectorat. Existeix un segon projecte, al qual l'ÖDTÜ s'ha oposat en tot moment, que preveu construir una autopista paral·lela a l'actual dividint completament el campus en dos.

LES LLUITES VÉNEN DE LLUNY

Aquestes noves protestes són un reflex més de la difícil relació que ha existit entre els col·lectius universitaris i les autoritats i els governs al llarg de la història moderna de Turquia. Ja a la dècada dels 50 i els 60, es van crear els sindicats principals a les universitats. El procés que va portar al cop d'estat de 1971, de fet, es va iniciar després de tancades universitàries a Istanbul i Ankara. Les protestes

més recents de Gezi van rebre un suport molt ampli a les universitats. Pocs dies abans que esclatessin les protestes i que arribessin imatges d'enfrontaments policials al cor d'Istanbul, el mes de juny, la policia havia evitat en diverses ocasions que estudiants de la Universitat d'Ankara i de l'ÖDTÜ marxessin cap a l'edifici central de l'AKP, el partit del primer ministre Recep Tayyip Erdogan, per donar suport a les vagues de fam de les preses membres del PKK kurd. Les protestes van ser pràcticament silenciades als mitjans i la policia no va permetre sortir l'estudiantat fora dels campus.

Els brots de resistència que sorgeixen s'intenten diluir pregonant un descrèdit continu dels grups opositors

La naturalesa de les protestes contrasta amb la imatge del jovent universitari que s'intenta donar als mitjans més importants i la contínua estigmatització de certes universitats. A l'edició d'Ankara d'un dels principals diaris del país, *Sabah*, es va defensar la postura del govern acusant l'ÖDTÜ d'haver talat molts més arbres en el passat per cons-

Intervenció de la policia amb tanquetes d'aigua a l'entrada del campus de la universitat tècnica d'Ankara/ EMINE KART

truir edificis com la sala de congressos o les residències universitàries. El mateix Erdogan, en una compareixença feta el 26 d'octubre durant l'entrega de premis anual de la Cambra d'Indústria, va acusar directament la direcció de la universitat preguntant-se en públic si ensenyaven a fer còctels Molotov a les estudiants. El setmanari gratuït que reparteix l'Ajuntament d'Ankara també va dedicar les pàgines principals a defensar el projecte i, tot seguit, va publicar imatges d'autobusos destrossats per estudiants.

Després d'onze anys de govern i d'un monopoli quasi absolut a totes les esferes de decisió, l'AKP ha topat amb un moviment de protesta més fort del que s'esperava. Els brots de resistència que sorgeixen s'intenten diluir pregonant un descrèdit continu d'aquests grups i amb la construcció de noves universitats sota un control més directe. Una mostra d'aquesta política és la inauguració recent de la Universitat Abdul-lah Gül (AGÜ), amb la col·laboració de certs grups privats, a la ciutat de Kayseri, situada 300 quilòmetres al sud-est de la capital, amb el clar objectiu de competir amb altres universitats estatals com l'ÖDTÜ, considerada un dels centres d'investigació tècnics més importants del país. ◀

EXPRESSIONS

Construir consciència a través del cinema documental

Cineclub Vic ha engegat el cicle de documentals 'Un món feliç', que programa els treballs audiovisuals que no es projecten als circuits comercials un dijous de cada mes a l'Espai ETC de Vic

Sara Blázquez
@SaraBlazquez

els últims dies de vida d'una colònia fabril abans de la seva destrucció, els abusos de poder policial i polític que condemnen vides o el decreixement com a alternativa de desenvolupament sostenible a pobles i ciutats són només algunes de les realitats que difícilment tracten les pel·lícules i els documentals que es projecten als circuits comercials de distribució. També són, però, els temes protagonistes del nou cicle de documentals de crítica social *Un món feliç*, que Cineclub Vic programa un dijous cada mes. "Hi ha molta gent que fa documentals molt bons i que mai no els podrà projectar enlloc. Per una banda, volem donar l'oportunitat de projectar-los i, per una altra, ajudar a difondre el missatge", diu Àngel Amargant, membre de la junta de Cineclub Vic.

Un món feliç va arrencar el setembre amb la projecció de *NO-RES, vida i mort d'un espai en tres actes*, una crònica dels últims dies de vida d'una de les darreres colònies fabrils de Barcelona, la Colònia Castells, abans del seu enderrocament i l'èxode de les seves habitants, desallotjades i obligades a adaptar-se a una situació gairebé oposada a la que vivien. El cicle va continuar, el dia 24, amb *4F. Ni oblit ni perdó*, de 15Mbcn TV, un relat del que va suposar el cas 4F per a les cinc joves, detingudes i condemnades a

presó injustament després que un agent de la Guàrdia Urbana quedés en coma, víctimes de la venjança policial. Una història tan certa com colpidora, que va regirar els ànims de la majoria del públic espectador.

L'última projecció del trimestre es farà el 28 de novembre amb *Stop! Rodando el cambio*, un treball realitzat per un equip de dones i finançat col·lectivament, que mostra el decreixement com a alternativa de desenvolupament i el funcionament de diverses comunitats autogestionades d'arreu. "Habitualment, el decreixement es relaciona amb *hippies* i amb cases a punt de caure, però aquest documental també trenca aquest tòpic", diu Amargant.

L'objectiu és complementar la projecció amb un cinefòrum posterior amb les seves autores

La resposta del públic, que ha anat creixent a cada projecció, ha animat la gent de l'associació a continuar programant el cicle i intentar consolidar-lo, tal com s'ha fet amb la resta de la programació. "El documental costa més, però creiem que, ara, la societat està necessitada d'aquests continguts i que és un bon moment per engegar-lo". Els documentals seleccionats no responen a una temà-

El documental *NO-RES* és una crònica dels últims dies de vida de la Colònia Castells / ALBERT GARCIA

tica concreta, sinó que "engloben tota la crítica social", "no passarem documentals que ja estan als circuits catalans, per això ja tenim els cinemes comercials", diu Amargant. El grup impulsor defensa que pot "ensenyar realitats que la majoria de gent no coneix", "si els passessin per les televisions convencionals, no caldria fer-ho, però, com que no és així, l'única manera de difondre és a través de mitjans alternatius".

Són poques, les possibilitats de veure documentals de crítica social, però encara menys de veure'ls en una sala de cinema, "normalment, es programen a bars, tavernes, casals, espais que no estan adaptats al llenguatge". L'objectiu és complementar la projecció amb un cinefòrum posterior amb les seves autores, "la gent pot preguntar tant coses sobre l'audiovisual, com del tema que s'està tractant i, així, s'obre un nou espai de debat", explica.

Amb *Un món feliç*, Cineclub Vic retorna, encara més, a l'espai de debat lliure que va suposar el seu naixement, el 1958. Des de llavors, l'entitat ha anat programant cinema d'autoria i documental i ha anat creixent a poc a poc i amb poc suport, fins a assolir un públic fidel que es reuneix cada dimarts a l'Espai ETC de Vic. "Omplir una sala un dimarts a la nit per veure cinema independent és brutal, més encara tenint en compte que som en una ciutat petita i allunyada de Barcelona", diu Amargant. La finalitat, omplir -també- els dijous i fomentar la reflexió i la crítica social amb els documentals. ◀

Pròxima projecció *Un món feliç*

Data: 28 de novembre de 2013
22h. Espai ETC (Vic)
www.cineclubvic.com
www.no-res.cc
www.documental4f.cc
www.rodandoelcambio.com

“Jo sóc un escèptic total”

Parlem amb l'escriptor David Monteagudo, autor de les novel·les 'Fin' i 'Brañaganda'

“Si vols escriure, no tinguis pressa per publicar”. Aquesta frase de Javier Cercas s'ha convertit en una de les màximes de David Monteagudo, un escriptor que va començar a escriure als 40 anys, va publicar la seva primera novel·la, 'Fin' –també adaptada per la gran pantalla– als 47 i va continuar escrivint fins a arribar a 'Brañaganda', una de les seves últimes novel·les. Gallec d'origen, Monteagudo va aterrar a Catalunya quan era ben jove i no va trigar a participar activament en les seves tradicions, com la dels castells, que l'ha encantat.

La teva darrera novel·la, *Brañaganda*, s'ambienta en un indret recòndit de Galícia on apareix el misteri del *lobishome*: un ésser a mig camí entre humà i animal. Com neix aquesta novel·la?

Jo tinc bastant clar que el nervi del llibre, el seu esquelet, era recuperar un paisatge i un món màgic, que és el de la meua primera infantesa, ja que jo, als sis anys, vaig anar cap a Catalunya, però encara tinc molts records d'aquella època perquè, quan era petit, ho vivia tot amb molta intensitat. A més, jo era fill d'una mestra rural que feia molt poc temps que era mestra i, per tant, l'enviaven a les contrades més perdudes enmig de la muntanya.

De petit, creies en la màgia i la fantasia?

És curiós, el que diu, perquè defineix una mica la meua actitud vital davant d'aquestes coses, que, en part, és heretada o molt influenciada pel meu pare perquè, realment, jo sóc un escèptic total. Quan algú em surt o em parla de coses sobrenaturals i màgiques, hi ha una part que no crec, sempre me'n malfio. Jo sóc el típic que mai no caurà en sectes, ni *vidents* ni coses d'aquestes... perquè no m'ho crec. Sistemàticament, tanco portes. Però, en canvi, m'agrada la fantasia, com un joc estètic o intel·lectual.

A Galícia, més d'una vegada havíeu parlat de les meigas, suposo...

Sí. I jo veia l'atractiu que tenien les històries de *meigas*. De tot això, sí que se'n parlava; a casa es parlava de tot. Tot i que érem més de cultura castellana, perquè el pare era madrileny i la mare era gallega nascuda a Cuba... Però, bé, eren altres temps. Llavors, es considerava que la cultura gallega era una cosa estricta-

A 'Brañaganda', Monteagudo recrea la seva Galícia natal, un paradís enmig del no-res a cavall de la realitat i les fantasies / ADRIÀ GUXENS

ment folklòrica, regional, i que la cultura de veritat era la castellana.

Per què vas ambientar la novel·la a la postguerra?

Això és un detall curiós que passa en algun altre llibre que he escrit i que, en algun moment, pot desconcertar una mica. Jo, ara, tinc 51 anys i vaig viure a principis dels anys seixanta en aquests pobles de què parlo; i allà, als anys seixanta, estàvem al segle passat. O sigui, pràcticament, era una cosa molt endarrerida... Per tant, jo retrato un món que és el meu, però també he tret coses dels meus germans -que tenen vuit anys més que jo- i fins i tot del meu pare, també, perquè jo he xuclat les històries de la postguerra i penso que és més interessant perquè narres una història.

“Quan era petit, es considerava que la cultura gallega era una cosa folklòrica i regional i que la cultura de veritat era la castellana”

Al llibre, comentes que dues de les persones que viuen a la vall eren falangistes.

En principi, penso que són unes figures que no estan identificades clarament com a personatges. En principi, tenia una explicació més llarga sobre els falangis-

tes, el seu pas per aquelles valls durant la Guerra Civil. De fet, hi havia tot un capítol, però el vaig treure perquè, a vegades, quan comences a entrar en aquest tema, algunes lectores mosseguen l'ham i es diuen: “Això és alguna venjança per qüestions polítiques”... i el conflicte que vull relatar és molt més intimista -fins i tot més metafísic, diguem- i no s'ha d'interpretar en clau política i ideològica.

I quin impacte va tenir canviar aquell indret tranquil per les terres catalanes?

És clar, allò va quedar en el record com una cosa màgica que jo havia perdut. Sempre diuen que darrere de tot escriptor hi ha una pèrdua, no? Jo penso que és veritat perquè, amb la literatura, sempre intentes recuperar alguna cosa que has perdut o que t'han pres i, per això, penso que la motivació bàsica per començar a escriure *Brañaganda* és recuperar aquell paisatge, aquell món perdut, aquell paradís perdut de la meua infantesa.

Has estat casteller. Què et va cridar l'atenció del món dels castells per convertir-te en un d'ells?

Doncs mira, quan vaig arribar a Catalunya i vaig veure els castells, em van encantar. Després, quan vaig anar a viure a Vilafranca del Penedès, encara em van atraure més. I, una jornada de Sant Fèlix, me'n vaig acabar d' enamorar i em vaig proposar ser casteller. Hi vaig dedicar totes les meves energies durant una colla d'anys i, al final, per fi vaig aconseguir

que em deixessin pujar. Hi ha qui pensa que els castells són una cosa totalment *amateur*, que arribes allà i et fan pujar, però, no. Hi ha tota una jerarquia, una tècnica... i, de mica en mica, vaig aconseguir participar en tota aquesta renai-xença, aquesta segona època dels castells que encara estem vivint ara. Realment, els castells són una de les coses més maques que es poden fer ara, una activitat que no és professional, que es fa per amor a l'art... i s'arriben a fer unes coses!

Alguna vegada has dit que “si l'èxit t'arriba de jove, et pot castrar”, i que “va ser un encert començar a escriure als 40 anys”. Què li diries, doncs, a un jove de vint anys –per exemple– que ja vol ser escriptor?

Fa temps, en una entrevista a en Javier Cercas en un diari o una revista, vaig llegir: “Si vols escriure, no tinguis pressa per publicar”. Això em sembla una gran veritat. Si vols ser escriptor, has d'escriure i escriure bé. Fer un bon producte i anar millorant... I jo, en aquest sentit, vaig tenir la sort d'ensar quasi vuit o deu anys escrivint sense que em publicessin res. Quan acabava un llibre, en comptes d'estar esperant que em diguessin alguna cosa, començava el següent i, curiosament, *Fin* és el penúltim que vaig escriure. Per tant, si vols ser escriptor, no tinguis pressa per publicar. ◀

Brañaganda
David Monteagudo
Acantilado Editorial, 2011

Dot Tape Dot i l'escena actual de folk electrònic a Astúries

Viatgem a Astúries de la mà dels experiments de Dot Tape Dot, que ens acosten al seu admirable folk electrònic

Astúries mai no deixa de sorprendre, per les diferents escenes musicals que va desprenent al llarg de la seua història contemporània més recent. Amb permís del que va ser el Xixón Sound dels 90, amb l'eclosió de les bandes *indies*, l'escena electrònica sempre ha tingut batecs subterranis imprescindibles en aquell indret situat vora el mar cantàbric. Així, durant uns quants anys, Astúries ha estat un referent -juntament amb Barcelona i Madrid- per on passaven moltes persones vinculades a l'escena *techno* internacional. A més, no es poden oblidar les set edicions ininterrompudes del que es coneix com a LEV, Festival Internacional de Creació Audiovisual, que sempre consta d'una programació molt ben triada al voltant d'una electrònica més cerebral i potser no tan enfocada a les pistes de ball.

Molts dels treballs de 'Tape' estan disponibles a la xarxa de manera gratuïta

No obstant això, del que volem parlar en aquest article és, sobretot, de l'artista asturià Daniel Romero -que porta el nom de *.Tape. o Dot Tape Dot-* i del seu so personal, que ha provocat un reconeixement internacional gens menyspreable. Així doncs, podem dir que es tracta d'un creador de tall electroacústic amb una mirada detallista i extremadament sensible, que aconsegueix una electrònica orgànica i fràgil que ens transporta a un viatge d'arrels, de música popular reinterpretada. Una espiral d'emocions diverses amb la serenitat com a denominador comú. Una música tendra, bella i

L'electrònica de Dot Tape Dot és un viatge a les arrels de la música popular / PANIKO.CL

tranquil·la. Una excel·lència, en termes acadèmics.

Si ens endinsem en les seues gravacions, trobem que ha sabut generar un discurs sonor propi, que va des de l'ús de gravacions de camp fins a l'ús de joguines; de l'ús d'instruments tradicionals a un treball del so mitjançant software, amb una mirada quasi científica, molt acurada i meticulosa. Així, es pot dir que és un mestre del detallisme, d'infinat de petits detalls que donen un to concret a les seues produccions.

Com a mostra que Dot Tape Dot és un projecte més que consolidat, deixem caure la infinitat de treballs editats a segells d'arreu. Ha passat pels EUA (Other Electricities), Catalunya (Spa.rk), França (Eglantine, Optical Sound, Aspic Records), el Japó (Nature Bliss), Alemanya (Mira Recs), Astúries (Ambulatore) o Madrid (Acuarela). Una llarga llista de referències d'una qualitat absoluta que estan entre el folk electrònic i experimen-

tal, el *drone* i l'ambient. A banda, també trobem una bona quantitat de treballs compartits amb altres artistes com, per exemple, l'excel·lent treball fet amb l'artista de folk madrilenya Aroah, *Patterns*. Sense esmentar les diferents remescles que han patit alguns dels seus treballs de la mà de gent com Fibla, Roux, Tunng o Shugo Tokumaru.

Potser és important remarcar que molts dels seus treballs s'han publicat amb llicència Creative Commons i estan disponibles a la xarxa de manera gratuïta a diferents segells o a plataformes com Free Music Archive. Evidentment, no es tracta de la seua obra completa, però sí d'una quantitat de discos gens menyspreable.

Segurament, gràcies al substrat de Dot Tape Dot, en part, ara tenim altres projectes amb un tarannà semblant, també a Astúries. És el cas de Bacanal Intruder, un projecte que comparteix catàleg -fraternament- dins el col·lectiu-segell que diri-

geix Daniel Romero, Ambulatore. A més, també comparteix lloc a altres segells com Eglantine Records.

Una escola, per cert, que tant de bo s'amplie i faça augmentar aquest so electrònic folk, que ens remet a un territori com l'asturià, on l'orografia abrupta vora el mar cantàbric i un determinat oratge marcat per la pluja sempre han tingut un paper central en la construcció de la identitat pròpia. I això també es nota en aquests sons. ◀

+info:

Dot Tape Dot:
freemusicarchive.org/music/Tape_ambulatore.com/.tape.
Sticks and stones (Mini documental): ves.cat/hqmj

Bacanal Intruder:
bacanalintruder.bandcamp.com

Iris Parra i Bluttie Kat: bellesa i bestialitat

Iris Parra i Bluttie Kat són dues poetesses joves que bussegen al seu interior per enfrontar-se a un món exterior incomprès, o bell, o màgic, o excitant, o sàdic, o monstruós.

Sàgar Malé Verdaguer
@La_Directa

Iris i Bluttie, en realitat, no es coneixen. És un atreviment per part del periodista ajuntar-les en un mateix article pel fet que tenen dues opcions artístiques que van en direccions similars, tot i que, potser, en sentits contraposats: la literatura com una manera de descobrir el món o com una interrogació de la seva pròpia vida per ubicar-se al món. O, fins i tot, l'art com una teràpia.

BESTIALITAT

Podríem dir que les dues han expulsat els dimonis mitjançant la literatura. L'Iris començava prematurament, el 2009, amb un primer llibre (*Ofuscas Triadas*) on exposava les seves pors utilitzant tècniques de la literatura d'avantguarda com l'escriptura automàtica, tot fent-la servir com a mètode terapèutic. Al llibre, travessa una etapa adolescent amb pors davant la vida, no sols pel fet de ser jove, sinó per ser una persona amb una reflexió molt activa davant l'esdevenir, com la mateixa Iris apunta: "De cop, t'hi fixes:

Podríem dir que Parra i Kat han expulsat els seus dimonis mitjançant la literatura

la teva mà ja no té pell, només hi ha un os lleuger que se subjecta desesperadament. Comences a notar els cucs corrompent-te per dins i, de cop, caus. Zas!". El prologuista del llibre, Alberto Tugues, escriu una frase que també podríem aplicar a Bluttie, de la qual parlarem més avall: "Aquest viatge iniciàtic al subsòl, a les profunditats: restes de llum i ombres que, havent partit d'aquí, ferides de realitat i desig, calcinades, han de creuar el límit, han conegut allò fronterer, allò que hi ha una mica més enllà, darrere i llunyà...".

Per la seva banda, Bluttie també manipula i distorsiona el llenguatge amb una poesia que també recorda l'avantguarda, la de Rimbaud, la de Lautreamont, però, sobretot, recorda literatures extremes i femenines com la de Lydia Lunch. Aquí, en deixem una petita mostra:

Iris Parra va passar diversos dies observant la feina de la pintora Charo Mur per inspirar-se / IRIS MUR

*Un infierno de mis heridas afectivo
-sexuales.
Un infierno sobre las llagas de mi clitoris.
Un infierno en la diarrea de mis
alucinaciones.
Un infierno desde el dial de esta frontera
de mis heridas.
Un infierno donde deviene en abono la
mierda que infecta mi vagina.
Un infierno con horas invertidas en el
miedo al miedo a la soledad.
Un infierno amando como se ama a un
cubo de cenizas.*

El seu recull de poemes *Squirtings de histeria* és pura teràpia, negativitat en estat pur; una cruel baixada als inferns per expulsar les seves nafres sexuals, un camí que la portarà a la seva situació actual, on el lesbianisme és una forma d'afirmació i de positivitat: "Orgullosa de ser lesbiana; i poder haver sortit del taüt verinós que és l'armar".

BELLESA

Iris Parra i Bluttie Kat tenen una delicada relació amb les arts i la multidisciplinarietat és inherent en una poesia que no es tanca mai en si mateixa. Iris, per exemple, és cantant del grup vocal Ol'green i la música va ser present a la presentació de la seva darrera publicació d'aquest 2013: *Cordes de violí*. Un llibre que continua la poètica onírica del seu anterior

e-book, anomenat *Incierta Realidad*. A això ens remeten frases com: "La infinitat del color en la tibantor d'una corda de violí." En aquest recull de poemes, la pintura surrealista inspira directament la seva creativitat inconscient i automàtica. Iris va quedar enamorada de l'obra de Charo Mur, una artista molt propera al món màgic de Joan Ponç i connectada a la poesia d'Iris per la seva exploració de l'inconscient com a forma d'interrogació del món. Va proposar a Mur (nom artístic) passar diversos dies al seu estudi com a observadora creativament activa dels seus quadres, per inspirar-se i crear poesies. El resultat acaba recordant experiències que apareixen a les avantguardes clàssiques, com les de Klee i Kandinsky; tot el llibre és una edició de luxe amb pintures i poemes relacionats. La il·lustració d'aquest article, per exemple, al llibre s'acompanya d'un petit poema: "Tota bruixa porta una princesa dins".

Bluttie Kat és, en ella mateixa, integralment, art. L'estètica cuidada de la seva web, Sex in Panic, autodefinida com a "sexologia amb una perspectiva positiva, constructiva, feminista i 'desvàn' i enfocada al psicoerotisme femení amb un toc kinky i lèsbic", s'assembla al domini que té del llenguatge. Tant la web com la seva pàgina personal a les xarxes socials donen referents sobre els temes esmentats, de Betty Dodson a

Macky Chucha, Ana Elena Pena o Beatriz Gimeno, entre moltes altres.

Ara bé, la relació de Bluttie Kat amb els llenguatges artístics no s'entén sense conèixer la seva relació estreta i extensa amb les arts de la sexualitat des de la pràctica. Ella mateixa explicava en un *post* de la seva web: "Estic orgullosa (...) d'haver après de mi mateixa a través de diverses pràctiques sadomasoquistes, meditació i ioga; he treballat en un *peep show* -al porno- i he fet altres treballs de neó per poder-me pagar els estudis; he pres les regnes del meu desenvolupament personal (...) També de no permetre actituds masclistes i homòfobes ni sota la subtilitat de la patologització de la personalitat; de no beure ni fumar ni drogar-me i de col·locar-me només amb *Monster-Lo*, espectacles de *pale dance* i asfíxia. Em sento feliç d'haver conegut el *queer*, el transpersonal, el feminisme *pro sex*, els *furies*... les branques acadèmiques, que és al que em vull dedicar de manera professional". ◀

Iris Parra
Ofuscas Triadas
March Editor, 2009
En castellà

Bluttie Kat
Squirtings de histeria y otros delirios
Bluttie Kat
www.sexinpanic.com

POCA BROMA.

Els prestigiosos orfebres Van Huys d'Anvers han contractat l'expresident de Catalunya Caixa, Narcís Serra, que anuncia que deixa el món financer per dedicar-se a treballar el diamant. "La seva cara té la duresa idònia per a la feina", afirma Theodor Van Huys.

A Ciutadans, es mostren preocupats davant el fort ascens de la formació que vaticinen els darrers sondejos. "Al pas que anem, encara ens haurem de currar un programa i tot", confessa una dirigent de la formació.

En un últim intent per refermar la versió oficial, Interior ha cridat a declarar un parapsicòleg que creu que pot demostrar que l'impacte que va rebre Esther Quintana "provenia del més enllà". Per desgràcia, l'esoterista ha començat a tenir convulsions i a parlar en llengües mortes abans que li poguessin preguntar res i la vista s'ha hagut d'ajornar.

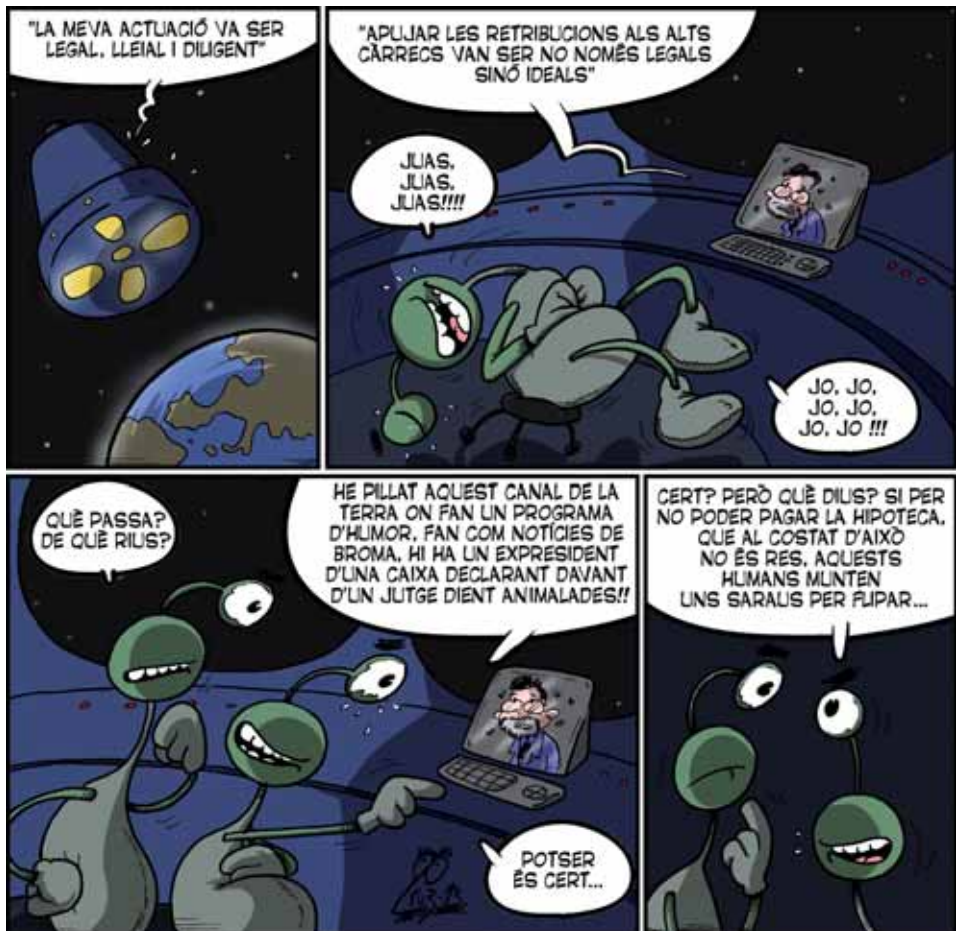
@cesicat t'ha començat a seguir

El Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (Cesicat) ha vigilat usuàries de Twitter per encàrrec dels Mossos. Sembla que aquest encàrrec es va externalitzar després que el correu de l'investigador de delictes informàtics i xarxes socials dels Mossos es bloquejés arran d'entrar-hi la contrasenya erròniament tres vegades.

Un informe del Cesicat apunta que les activitats subversives s'han traslladat a fosques xarxes alternatives, fins fa ben poc desconegudes, com ara Tuenti o LinkedIn. El mateix informe no detecta perfils reaccionaris entre els usuaris d'altres webs com Forocoques, que són considerats "uns nois molt macos amb una ortografia erràtica".

L'agència nord-americana NSA va espionar milions de trucades a l'Estat espanyol. Pel que sembla, feien servir algorismes molt potents per detectar combinacions de paraules que fessin intuir activitats terroristes o subversives. En el cas de Cesicat, però, les sospites s'han centrat en aquelles usuàries de Twitter que no incorporaven el hashtag #TotsAmbElPresident als seus tuïts

I encara en clau tecnològica, després de l'atac cibernètic d'un grup ultradretà contra webs d'informació crítica com ara la DIRECTA, un grup desconegut anomenat Darwinistes Antifeixistes ha contraatacat difonent diversos missatges per la xarxa on s'instà a escriure *FORMAT C*: a l'ordinador per poder veure una esvàstica a tota pantalla; a prémer Ctrl+Alt+Supr per borrar-se el *Mein Kampf*, o a esborrar fitxers vitals del sistema sota el pretext que, en realitat, són "virus comunistes". Segons Darwinistes Antifeixistes, "no cal gastar més energia per combatre els feixistes: s'acabaran eliminant ells solets".

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito

BIG FAKE

La falsa prohibició del reggaetón encén les xarxes socials a Guatemala

Una informació falsa ha revolucionat les xarxes a Guatemala aquesta setmana. Es tractava de la notícia sobre una nova llei aprovada pel parlament que prohibia la difusió de "ritmes obscens" com el reggaetón, publicada com a certa per alguns mitjans de comunicació.

Es va muntar un sarau tan gran a les xarxes que el diputat Manuel Barquín va haver de convocar els mitjans per desmentir-ho. "Algú va fer un muntatge i ho va publicar a Internet", va explicar. "El parlament no ha prohibit el reggaetón ni cap ball. Els balls no cal prohibir-los, cal promoure'ls".

DARTH VADER

Què és Tesla? I m'ho preguntes tu? Doncs, Tesla no ets tu, segur

L'NSA va espia més de 60 milions de trucades al mes a l'Estat espanyol entre el 2012 i el 2013.

Fa unes setmanes, us vam anunciar que Greenwald, el periodista que va publicar les filtracions de l'exanalista de la CIA Edward Snowden sobre l'espionatge dels EUA a *The Guardian*, tenia informació sobre França i l'Estat espanyol.

Les filtracions s'han publicat aquesta setmana i tenen un volum important. Prop de 60 milions de trucades al mes. Entre el desembre de 2012 i el gener de 2013, l'NSA ha interceptat 1,3 trucades a cada habitant, 1,10 a cada ciutadana francesa i 0,76 a cada italiana. La propera vegada que agafis el telèfon, saluda l'Obama.

+nfo:
ves.cat/hqnV

LA FORÇA OBSCURA

NSA i SITEL, dues cares de la mateixa moneda

Aquest article de Gonzalo Boye Tuset ens ha agradat molt, situa les escoltes de l'NSA en el context estatal i posa el dit a la llaga de SITEL.

"El fet que els Estats Units hagin espia una sèrie de líders mundials és greu; i també ho és que, solament a Espanya, s'hagin espia 60 milions de trucades telefòniques. No es tracta d'una entremaliadura entre amics, sinó de la comissió d'un delictes previst i penat a l'article 197 del Codi Penal i que comporta una pena greu. El que es protegeix amb aquest precepte no és res més que el secret de les comunicacions, un dret elevat a rang constitucional, com no podria ser d'una altra manera. Per tant, la intimitat de les persones estaria en joc. No obstant això, juntament amb les escoltes il·legals per part de l'amic americà, seria interessant que s'obris el debat sobre les escoltes telefòniques en l'àmbit nacional, és a dir,

totes les que es fan a Espanya cada dia -amb o sense permís judicial- i que afecten el mateix dret...

En aquests moments, segons dades oficials, a Espanya, hi hauria -aproximadament- un milió de línies telefòniques intervingudes legalment, és a dir, intervingudes amb autorització judicial. Pot ser que la dada no ens digui res, però hauríem d'analitzar el que significa.

Perquè una intervenció telefònica sigui legal, entre d'altres coses, cal que es tracti d'una mesura adoptada en el si d'un procediment penal, que sigui proporcionada, que estigui autoritzada per un jutge i també que, durant la seva durada, estigui permanentment supervisada o controlada per qui la va autoritzar (el jutge).

Si creuem algunes dades, arribarem a conclusions gens satisfactòries respecte al possible control judicial, o no, d'una

EPIC TROLL

Un ciberatac a Israel paralitza el túnel principal de la ciutat de Haifa

Els ciberatacs no només passen a les pantalles, també succeeixen a la vida real.

El mes de setembre, un grup desconegut va atacar el túnel principal de la ciutat de Haifa i va aconseguir paralitzar-ho tot durant hores. Van aprofitar la vulnerabilitat de les càmeres de seguretat i hi van introduir un *troià* (un programa d'ordinador que obre una porta del darrere perquè vingui l'enemic, com a les llegendes gregues), que va fer que el sistema perdés el control.

Més info: ves.cat/hqmi

P2P

Espia como puedes 33 1/3 #laTIAcatalana

L'arxiu del monitoratge d'usuàries de xarxes socials fet per Cèsicat amb la intenció de crear perfils ideològics ja està disponible a les xarxes P2P, per evitar la censura i que estigui a disposició de tothom. T'animem a descarregar-lo i compartir-lo!

ves.cat/hqj9

ves.cat/hqmq

Res no podrà vèncer l'actitud!

TROBADA CASALERA. CANOVELLES. 1, 2 I 3/10

Els propers 1, 2 i 3 de novembre, Canovelles acollirà l'esdeveniment *casaler* de l'any, la Trobada de Joves, organitzada per la federació Casals de Joves de Catalunya. La trobada vol ser una mostra del que són i fan els casals, entitats juvenils autogestionades que transformen els barris i els pobles a partir de l'aprenentatge en participació i la implicació directa amb l'entorn.

Sota el lema *Res no podrà vèncer l'actitud!*, s'han dissenyat un munt de propostes, algunes sota inscripció, moltes altres obertes a tota la ciutadania.

Programa: DV 1/10 Del local al Campanar: Cercavila amb correfoc i batucades. 23:30h El Campanar: Gran batalla casalera de dj's. DS 2/10 Can Palots. Xerrades: *Palestina, un poble sota ocupació; Sistema penitenciari, darrere els murs*. El local: *Drets Laborals, defensar-los avui*. 13h Plaça de la Joventut. Sonoric: *zumbada* popular. 16:30h Can Palots. Xerrades: *Porno, una mirada de gènere. El negoci de la Sanitat*. El local: *Renda Bàsica Universal, nous temps, nous drets*. 20:30h Del local al Campanar. Pedalada: cercavila nocturna amb la Banda Patilla. 22:30h El Campanar. Concerts: Pulmón Beat Box, Erase una Hez, AlQuadrat, Raggatunning i The Neighbours DG 3/10 11:30h Parc de la Joventut. Gimcana apocalíptica: cucanya, pista americana, lluita de gladiadors i escalabirres. Debat: *El moviment juvenil avui*. 13h Mostra de cultura popular. 13:30h Acte públic. 14h Dinar popular amb Alerta Solidària. 15:30h Sobretaula: *Els monòlegs de la vagina*, Hermanowar.

+info: www.trobada.casaldejoves.org

DJ31 /09

BARCELONA

Castanyes al carrer.

Castanyada itinerant

20:30h Plaça de les Tortugues.

Org: Oca Negra, Assemblea Llibertària del Clot-Camp de l'Arpa.

BERGA

Homenatge a Josep Ester Borràs

19h Davant la casa natal. C. Mossèn Comellas, 3. 19:30h Xerrada a l'Ateneu Columna Terra i Llibertat. C. Balç, 4.

TERRASSA

Castanyada Rap

20:30h Casal Popular Atzur. C. Arquimedes, 89. Amb MarkusFM i Janjazz, Capcot, Intentex, Lolaar, Ruchi. Haiser, TresCatorze PD. Org: Arran Terrassa.

DV01 /10

OLOT

Fot-li castanya al Halloween!

IV Castanyada popular

16:30h Inici del concurs de dibuix.

18:30h Repartiment de premis 19h Inici de la castanyada. Tots els actes al passeig de la Muralla. Org: Greda, Veïns i propietaris del Nucli Antic d'Olot i Arran Garrotxa. Més info: www.greda.cat

VILADRAU

IV Trobada d'EcoXarxes i monedes lliures

Programa: DV 1/10 11h Fira d'intercanvi. 17h Xerrada Nova Consciència, a càrrec de Sergi Torres. 20h Sopar i *jam session*. DS 2/10 9h Esmorzar i acollida. 11h Inici de la trobada. Continguts: presentació de la proposta d'Obrador Integral; Central d'Abastiment Catalana, CAC; Certificat de manipulació d'aliments; Presentació procés local ex, nal, paic, rebost... (diversos); Exposició conflictes interns (Sisu/EX Bages); Sistema monetari/eines informàtiques (Gorka-Coordinació CIC); Formació CES/IntegralCes (Anna/EX Mallorca); intercanvi de llavors (Dídac/Calafou); Festival Integral (Sebas/AureaSocial); Relació Ecoxarxes/CIC (Sisu/EX Bages); Criança (Dolors); Demarcació Ecoxarxes (per bioregió, afinitat, comarques, vegueries...); Jornades de treball comunitari (Sebas/AureaSocial). 14:30h Dinar. 17h Segona part de la trobada 20:30h Sopar i *jam session* oberta DG 3/10 09h Esmorzar i acollida al Mas Rusquelles. 11h Posada en comú de la trobada. Com a intercanvi amb el Mas Rusquelles, ajudarem a pintar un passadís de la casa. 14:30h Dinar. 16h Nova convocatòria / continguts. Més info: www.cooperativaintegral.cat

DS02 /10

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Correllengua 2013

17h Cercavila d'entitats de cultura tradicional i popular. 19h Gimcana per la llengua. 21h Sopar popular i presentació del llibre *Toquem el dos*. 22:30h Mostra de Glosa, a càrrec de Cor de Carxofa. 23h Arribada de la flama. 23:30h Concert de Les Absentes i PD local. Més info: www.laguitza.cat

DG03 /10

BARCELONA

Cinefòrum: El gran dictador

19h Banc Expropiat. Travessera de Gràcia, 181. En el marc del *Cicle Antifeixista*. Dir. Charles Chaplin: 1940, 128 minuts. Drama i comèdia. Des de la sàtira, aquesta crítica al feixisme, el nacional-socialisme i la figura d'Adolf Hitler es va començar a gestar com a pel·lícula abans de l'esclat de la Segona Guerra Mundial. Més info: <http://bancexpropiat-gracia.wordpress.com/>

DM05 /10

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Presentació del documental:

1.533km hasta casa

Los héroes de Miramar

13h Cinema Kubrick. Rbla. General Prim, 7.

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
| Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
| Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com
| Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org
| Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. IV Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dioues: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falga

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 31

Temperatures normals per l'època després d'un mes de valors més propis de l'estiu. Núvols a la costa i algun ruixat dispers a mitja tarda.

DIVENDRES 1

Sol a totes les comarques, però amb una cua de front que al Pirineu deixarà quatre núvols. Bon ambient per menjar castanyes i boniatos.

DISSABTE 2

Ventades moderades a les comarques de l'Empordà, Terres de l'Ebre i Els Ports. Ambient fresc, però força estones de sol.

DIUMENGE 3

Un front més actiu portarà ventades i temperatures fresques, sobretot a Girona i Barcelona. Ruixats curts al Pirineu i Prepirineu.

DILLUNS 4

Restes de núvols a la cara nord del Pirineu i a la costa central. A mitja tarda pujaran una mica els termòmetres i podrem abandonar el jersei.

DIMARTS 5

Falca anticiclònica sobre la vertical catalana. Sol i temperatures altre cop a l'alça. Es superaran els 20 graus a moltes comarques.

/ ROBERT BONET

«Els militars tenen un pacte de sang per no parlar»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Han passat 37 anys del segrest de la teva família a mans dels colpistes argentins. Com ho vas viure?

D'entrada, representa un xoc que em trasbalsava i m'empenyia a marxar del país. Si m'hagués quedat, hauria mort, mentre que, a fora, podia pressionar perquè cessés la repressió. I així ho vaig fer: primer, lluitant pels meus i, quan vaig adonar-me que havien desaparegut, acompanyant les persones que es trobaven en una situació similar. Mentrestant, vaig mirar de refer-me internament per poder viure i seguir endavant.

“Lluitar pels drets humans m'ha ajudat a integrar-me en la meva pròpia història”

El 1987 vas presentar la demanda per les desaparicions...

Jo vaig tornar a Buenos Aires el 1984, quan tothom pensava que la victòria de Raúl Alfonsín suposaria un nou període per a l'Argentina. Vaig entrar a treballar a entitats humanitàries fins que, veient que els militars aconseguien la *Ley de Punto Final* (1986) i la *Ley de Obediencia Debida* (1987) -amb què Alfonsín allibera tots els colpistes menys els nou de la cúpula-, vaig entendre que no podia quedar-m'hi més. La meua advocada va agafar l'assumpte i el va dur als tribunals.

Abans de la condemna contra l'exalmirall Emilio Eduardo Massera, a qui el 2001 la justícia va obligar a indemnitzar-te com a culpable dels segrestos, què va passar?

El procés té diverses etapes. El 1994, set anys després de presentar la querrela, es va dictar la primera instància a favor meu, fet que va servir perquè la població expressés el seu malestar per la desídia d'Alfonsín a l'hora de fer justícia. Es podia avançar en el terreny de la veritat, però no en l'àmbit penal. El govern estava supeditat als mateixos interessos ultraliberals dels comandaments militars, d'aquí que no volgués confrontar-los. Doncs bé: al cap de dos anys, es repeteix la sentència contra Massera i es reviu l'alegria per la possibilitat d'esclarir els crims de la dictadura. I així fins al 2001, quan la Cort Suprema ratifica la condemna per darrer cop.

S'obra la porta per acabar amb la impunitat?

Per això vaig tornar a l'Argentina el 2002, moment en què el govern de Néstor Kirchner assumeix el compromís de dur la inconstitucionalitat dels indults al Congrés. Gràcies a la pressió social i a la seva voluntat de fer justícia, la cambra va declarar els crims de la dictadura de lesa humanitat, de manera que no prescrivien. Ara, només falta saber la veritat, si bé els militars tenen un pacte de sang per no parlar. És molt frustrant.

Què s'hi pot fer?

Els únics que poden canviar-ho són els estaments religiosos, perquè els

colpistes eren inquisitorials, però profundament catòlics. En aquest sentit, hem intercedit perquè els bisbes i el mateix papa els obliguin a confessar. Si no, moriran sense fer-ho.

Titules el teu llibre *Betina sin aparecer* com a homenatge a la teva germana?

Em serveix per donar vida a tothom, però em centro en ella perquè no he acceptat la seva desaparició com ho he fet amb la de la resta de familiars; d'aquests, uns testimonis van dir que havien mort assassinats al mar o al Río de la Plata. A Betina, l'he buscada per mètodes místics, a través de vidents, ja que ningú no me n'ha donat pistes. Per això parlo d'ella, amb l'interrogant de preguntar-me on pot ser.

“Hem intercedit perquè els bisbes i el mateix papa obliguin els militars a confessar”

Com és el present a l'Argentina?

Quan hi passejo amb els meus fills, vaig al teatre o a fer un cafè, omplido de vida els llocs que havien quedat negres. Lluitar pels drets humans i fer altres activitats també m'ha ajudat a integrar-me en la meua pròpia història. Aquesta és la lluita, mentre s'obre la possibilitat que arribem al procés que, a Itàlia, es va conèixer com a *mani puliti*. És a dir, reduir les penes als militars a canvi que parlïn. Per molts que anhelem la veritat, això permetria tancar ferides. Veurem si algun dia es planteja. ◀

Daniel Tarnopolsky

Supervivent de la dictadura argentina

Daniel Tarnopolsky tenia divuit anys quan la seva vida es va estrocar. Corria el 1976 i feia mesos que la dictadura argentina reprimia els sectors dissidents. La matinada del 15 de juliol, poc després que segrestessin Patricia -una cosina del seu pare implicada en la guerrilla Montoneros-, colpistes de la policia federal van irrompre al pis que tenia la família a Buenos Aires. Es van endur els seus pares (Hugo i Blanca), el seu germà Sergio i la seva germana Betina. Daniel, que portava dies allotjat a casa d'unes amistats, va romandre en la clandestinitat fins que va iniciar el camí de l'exili. Va passar per Xile, Israel i França, amb breus viatges a l'Argentina per exigir justícia. Només una "esperança constantment renovada" l'ha mantingut actiu en la recerca, gràcies a la qual el 2001 es va condemnar l'exalmirall Massera com a responsable dels segrestos. Avui, amb dos fills que l'ajuden a recompondre el seu passat, Daniel Tarnopolsky ha condensat tot el periple a 'Betina sin aparecer', un llibre íntim dedicat a la seva germana i a la lluita per la veritat i la justícia social.